

BEYNƏLXALQ GİMNASTİKA FEDERASIYASI

**2017 – 2020
QAYDALAR**

AKROBATİKA GİMNASTİKASI

BGF İcraiyyə Komitəsi tərəfindən təsdiqlənmişdir

BEYNƏLXALQ GİMNASTİKA FEDERASIYASI

Akrobatika gimnastikası Qaydalar 2017 - 2020

2017-ci ilin yanvar ayından qüvvəyə minir

Giriş

Beynəlxalq Gimnastika Federasiyasının (BGF) Akrobatika Gimnastikası üzrə Texniki Komitəsi 1 yanvar 2017-ci il tarixindən etibarən tətbiq edilməsi nəzərdə tutulan təsdiqlənmiş Qaydaları təqdim edir. Qaydalar Beynəlxalq Gimnastika Federasiyasının hazırkı Nizamnaməsi, Ümumi Texniki Reqlamenti və Akrobatika Gimnastikası üzrə Texniki Reqlament əsasında tərtib edilmişdir. Beynəlxalq Gimnastika Federasiyasının Hakimlik Qaydaları və Akrobatika üçün nəzərdə tutulmuş Xüsusi Hakimlik Qaydaları da Akrobatika Gimnastikası üzrə hazırkı Qaydaların hazırlanmasına təsir edən önəmli sənədlərdir. Yenidən nəzərdən keçirilmiş və genişləndirilmiş Çətinlik Dərəcəsi Cədvəlləri ayrıca çap edilsə də, hazırkı Qaydaların ayrılmaz tərkib hissəsidir.

Bu dövr ərzində Akrobatika gimnastikası üzrə mütəxəssislərlə müxtəlif görüşlər zamanı aparılan məsləhətləşmələrdən sonra Qaydaların mühüm məqamlarında dəyişikliklər edilmişdir. Böyük dəyişikliklər aparmadan Qaydaların sabit saxlanması istəyi nəzərə alınmışdır. Buna görə də, həmin dəyişikliklər gimnastların hazırlanmasına əhəmiyyətli dərəcədə təsir etmir. Əvvəlki dövrdə yenidən tərtib edilən qaydalara əsaslanan dəyişikliklər əslində Qaydaları, onların daha asan başa düşülməsi məqsədilə daha da sadələşdirir.

Əvvəlki dövrün təcrübəsinə əsaslanaraq, Qaydalar üçün xalların verilməsi sistemi dəyişdirilmişdir. Dəyişiklik Hərəkətlərin icrası üçün xalın ən mühüm aspekt olduğunun ümumi anlayışını əks etdirir.

Artistizm üzrə qiymətləndirmənin bütün aspektləri yenidən diqqətlə nəzərdən keçirilmişdir. Müvafiq meyarların sayı əhəmiyyətli dərəcədə azaldılmış, hakimlik metodları xeyli sadələşdirilmişdir. Termin və ifadələr imkan daxilində digər idman növlərində işlədilən termin və ifadələrə uyğun hala gətirilmişdir.

Təşəkkürlər

2017-2020-ci il yarışlar dövrü üzrə Qaydaların yenidən tərtib edilməsi zamanı Akrobatika Gimnastikasının yaradıcılarının fəlsəfəsinə sadıq qalmağa xüsusi diqqət yetirilmişdir. Təklif edilmiş sistem məşqçi və idmançıların yaradıcılığının nümayişi və onların gərgin zəhmətlərinin inkişafında stimül rolunu oynayacaqdır. Dəyişikliklər bu idmana yeni başlayanlara qısa zaman ərzində yüksək nəticələr əldə etməyə, beynəlxalq yarışlarda təcrübəli veteranlarla yanaşı daha inamla və daha rahat iştirak etməyə imkan verir.

Qaydalar tərtib edilərkən Milli Federasiyaların, Qitə Komitələrinin, peşəkar məşqçilərin, hakimlərin və təcrübəli idmançıların Qaydalarda yarış və hakimlik üzrə dəyişikliklər edilməsinə dair təkliflərinə hörmətlə yanaşılmış, bu təkliflər dəyərləndirilmişdir.

Beynəlxalq Gimnastika Federasiyasının Akrobatika Gimnastikası üzrə Texniki Komitəsinin aşağıda göstərilən, 2013– 2016-cı illərdəki üzvləri Qaydaların yenidən tərtib edilməsində yaxından iştirak etmişdir:

Xn. Rozi Teymmens	Belçika	<i>Prezident</i>
Xn. Tonya Keys	ABŞ	<i>Vitse-prezident</i>
Xn. İrina Nikitina	Rusiya	<i>Vitse-prezident</i>
Cn. Karl Uorton	Böyük Britaniya	<i>Katib</i>
Xn. Nikolina Xristova	Bolqarıstan	<i>TK üzvü</i>
Cn. Yuriy Qolyak	Ukrayna	<i>TK üzvü</i>
Cn. Frank Bem	Almaniya	<i>TK üzvü</i>

Akrobatika Gimnastikası üzrə Texniki Komitə yardımlarına görə aşağıdakı şəxslərə təşəkkür edir:

Beynəlxalq Gimnastika Federasiyasının Prezidenti, professor Bruno Qrandinin göstərişləri və dəstəyi yüksək qiymətləndirilir. Onun verdiyi məsləhətlər və söyləri son dörd ildə bu idman növünün inkişafında əvəzsiz rol oynamışdır.

Federasiyanın Baş Katibi Andre Qaysbuxlərə və BGF Katibliyinin işçilərinə göstərdikləri dəstəyə görə xüsusi minnətdarlığımızı bildiririk. Cənab Rui Vinaqrenin yardımları da xüsusi qeyd edilməlidir. Hazırkı Qaydaların formalaşdırılmasında digər gimnastika növləri üzrə Texniki Komitələrin Prezidentlərinin qayğıkeşliyinin, rəhbərlik etdikləri komitələrin ekspertiza rəylərinin köməyi olmuşdur. Eyni zamanda, idman növlərinin qaydalarının bir-birinə yaxınlaşdırılması sahəsində Federasiyanın müxtəlif komissiyalarının əməyi də yüksək qiymətləndirilir.

Rozi Timmans
BGF Akrobatika Gimnastikası üzrə Texniki Komitənin Prezidenti
2013 – 2016

Akrobatika Gimnastikası üzrə

Qaydalar

2017 – 2020

Mündəricat

Giriş	6
I BÖLMƏ – MƏQSƏD VƏ HƏDƏFLƏR	
Maddə 1 – Məqsəd və hədəflər	7
II BÖLMƏ – YARIŞLAR	
Maddə 2 – Yarışların xarakteri	8
III BÖLMƏ – YARIŞLARIN TƏŞKİLİ VƏ İDARƏ EDİLMƏSİ	
Maddə 3 – Yarışların idarə edilməsi	9
Maddə 4 – Apellyasiya kollegiyası	9
Maddə 5 – Baş hakimlər briqadası	9
Maddə 6 – Yarış iştirakçılarının hüquq və öhdəlikləri	10
Maddə 7 – Məşqçilərin hüquq və öhdəlikləri	11
IV BÖLMƏ – HAKIMLƏR	
Maddə 8 – Baş hakimlər heyəti	13
Maddə 9 – Hakimlər briqadasının tərkibi	13
Maddə 10 – Hakimlərin hüquq və öhdəlikləri	13
Maddə 11 – Hakimlər briqadalarının sədrləri	15
Maddə 12 – Hərəkətlərin çətinlik dərəcəsi üzrə hakimlər	17
Maddə 13 – Artistizm və Hərəkətlərin icrası üzrə hakimlər	18
Maddə 14 – Hakim forması	19
V BÖLMƏ – HƏRƏKƏTLƏRİN QURULUŞU VƏ TƏRTİBATI	
Maddə 15 – Hərəkətlərin quruluşu	20
Maddə 16 – Hərəkətlərin müddəti	20
Maddə 17 – Hərəkətlərin tərtibatı	20
Maddə 18 – Balans hərəkətlərinin xüsusiyyətləri	21
Maddə 19 – Cütlüklərin icra etdiyi balans hərəkətləri üçün xüsusi tələblər	22
Maddə 20 – Qrupların icra etdiyi balans hərəkətləri üçün xüsusi tələblər	23
Maddə 21 – Cütlüklər, qruplar tərəfindən və fərdi qaydada icra edilən elementlərdə vaxtla uyğunlaşmama ilə əlaqədar səhvlər	25
Maddə 22 – Dinamik hərəkətlərin xüsusiyyətləri	25
Maddə 23 – Dinamik hərəkətlər üçün Xüsusi Tələblər	26
Maddə 24 – Dinamik hərəkətlərin icrasında yol verilən səhvlər	27
Maddə 25 – Qarışıq hərəkətlərin xüsusiyyətləri	27
Maddə 26 – Qarışıq hərəkətlər üçün Xüsusi tələblər	27
Maddə 27 – Bütün hərəkətlərdə fərdi elementlərin icra edilməsi	28

VI BÖLMƏ – ARTİSTİZM	
Maddə 28 – Artistizm	29
Maddə 29 – Hərəkətlərin icrası/Xoreoqrafiya	29
Maddə 30 – Musiqi duyumu və İfadəlilik	30
Maddə 31 – Partnyorluq	30
Maddə 32 – Musiqi müşayiəti	30
Maddə 33 – Boy fərqləri	31
Maddə 34 – Yarış kostyumu, aksesuarlar və köməkçi vasitələr	31
VII BÖLMƏ – HƏRƏKƏTLƏRİN İCRASI VƏ İFA TEXNİKASI	
Maddə 35 – Hərəkətlərin icrası və ifa texnikası	33
VIII BÖLMƏ– HƏRƏKƏTLƏRİN ÇƏTİNLİYİ	
Maddə 36 – Hərəkətlərin çətinliyi	34
Maddə 37 – Tarif vərəqələri	34
Maddə 38 – Yeni elementlər	36
IX BÖLMƏ – HƏRƏKƏTLƏRİN QIYMƏTLƏNDİRİLMƏSİ	
Maddə 39 – Qiymətləndirmə	37
Maddə 40 – Xallar və xalvermə	37
Maddə 41 – Xalın cəmindən çıxılan cərimə xalları	38
Maddə 42 – Xallara qarşı etiraz şikayəti	38
X BÖLMƏ – SƏHV VƏ CƏRİMƏ CƏDVƏLLƏRİ	
Maddə 43 – Hakimler Briqadasının Sədrinin və Hərəkətlərin çətinlik dərəcəsi üzrə hakimlərin tətbiq etdiyi cərimələr	40
Maddə 44 – Artistizm üzrə hakimlik	41
Maddə 45 – Texniki səhvlər	43
ƏLAVƏLƏR	
Əlavə 1 – İdmançıların ölçülərinin götürülməsi proseduru	46
Əlavə 2 – Elementlərin məhdudiyyətləri	49
Əlavə 3 – Hərəkətin icrasının qiymətləndirilməsi üzrə tövsiyələr	51
Əlavə 4 – Terminlərin və anlayışların siyahısı	56
Əlavə 5 – Hakim stenoqrafiyası	60
Əlavə 6 – Yarış iştirakçılarının kostyumları	66
Əlavə 7 – Etibarsız nəticənin müəyyənləşdirilməsi-2017	71

Giriş

1. Hazırkı Qaydalar Akrobatika Gimnastikası üzrə Texniki Komitə, gimnastlar, məşqçilər və hakimlər arasında, Akrobatika gimnastikası üzrə yarışlarda iştirak zamanı müqavilə rolunu oynayır. Vaxtaşırı olaraq, hazırkı sənədin bəzi maddələrinin interpretasiyasına aydınlıq gətirilməsi lazım ola bilər. Bu izahatlar üzv Federasiyalara rəsmi surətdə dərc edilmiş Məlumat bülletenləri vasitəsilə çatdırılır.
2. Qaydalar ilə Texniki Reqlament arasında istənilən ziddiyyətlər olduğu hallarda, Texniki Reqlamentə üstünlük verilir.
3. Mətnin müxtəlif cür interpretasiya olunduğu bütün hallarda, ingilis dilindəki versiyasına üstünlük verilir.
4. Beynəlxalq Gimnastika Federasiyası, Texniki Reqlamentə uyğun olaraq, hazırkı sənədin bütün nəşrləri üzərində müəlliflik hüququna malikdir. Müəlliflik hüququ ilə əlaqədar qanunlara uyğun olaraq, Qaydaların ingilis dilindən başqa dillərə tərcümə edilərək nəşr olunması üçün Beynəlxalq Gimnastika Federasiyasından icazə alınmalıdır. BGF icazəsi olmadan Qaydaların heç bir surəti digər ölkələrə satıla bilməz. İcazəsi verilən tərcümələrin bir surəti elektron formatda Beynəlxalq Gimnastika Federasiyasına təqdim edilməlidir.
5. Çətinlik Dərəcələri Cədvəlləri ancaq Beynəlxalq Gimnastika Federasiyası tərəfindən reproduksiya edilə bilər. Yazılı icazə olmadan və müəllif qonorarı ödənmədən müxtəlif nəşrlər zamanı əslin surətinin çıxarılması və məzmunundan istifadə edilməsi məhkəmə təqibi ilə nəticələnmə bilər.
6. Hazırkı Qaydalarda Beynəlxalq Gimnastika Federasiyasının İcraiyyə Komitəsinin və Federasiyanın tərkibindəki komissiyaların direktivləri nəzərə alınmışdır. 1-ci bölmədə göstərilən məqsəd və hədəflər hazırkı Qaydaların formalaşdırılmasına və onların təsirinin izah edilməsinə Beynəlxalq Gimnastika Federasiyasının Akrobatika Gimnastikası üzrə Texniki Komitəsinin göstərdiyi xüsusi diqqəti özündə əks etdirir.
7. Milli Federasiyalar, xüsusi inkişaf tələblərinə cavab vermək məqsədilə qaydaları ölkə daxilində keçirilən yerli yarışlara uyğunlaşdırıla bilər.
8. Akrobatika Gimnastikası üzrə Texniki Komitə ilə yazılı şəkildə razılaşdırılmış hallar istisna olmaqla, Beynəlxalq Gimnastika Federasiyası tərəfindən təsdiqlənən bütün Qitə İttifaqları daxili və digər beynəlxalq yarışlar zamanı Texniki Reqlamentdə və hazırkı Qaydalarda müəyyən edilən normalara ciddi əməl edilməlidir.
9. Qaydaların tətbiqi zamanı yarış iştirakçılarında qarşı cinsi, irqi, dini və ya mədəni mənsubiyyət ayrışikliyi yolverilməzdir. Bəzi yarışlarda yaş məhdudiyəti vardır.
10. Fiziki nöqsanlı idmançıların iştirakı ilə keçirilən yarışlar yaxşı qarşılanmalı və dəstəklənməlidir.

I BÖLMƏ

MƏQSƏD VƏ HƏDƏFLƏR

Maddə 1: MƏQSƏD VƏ HƏDƏFLƏR

- 1.1 Hazırkı Qaydaların əsas məqsədi Akrobatika Gimnastikasının hərtərəfli inkişafının təmin edilməsi, şövləndirilməsi və həvəsləndirilməsidir.
- 1.2 Qaydalar və Çətinlik Dərəcələri Cədvəllərinin birlikdə funksiya göstərməsinin məqsədi bütün yarışlarda Akrobatika Gimnastikası üzrə bütün mərhələlərinin strukturlaşması, təşkili və qiymətləndirilməsində obyektiv vasitələrin təmin edilməsidir.
- 1.3 Yarışlara hazırlıq prosesində və hərəkətlərin tərtib edilməsi zamanı Qaydalar və əlaqədar sənədlər akrobat-gimnastlar və məşqçilər üçün istiqamətverici, rəhbər sənəd kimi faydalı olacaqdır.
- 1.4 Qaydalar idmana yeni gələnlərin öz qabiliyyət və bacarıqlarını inkişaf etdirməsinə imkan verən, onların ölkə və beynəlxalq səviyyəli yarışlara hazırlaşmasına kömək edən çərçivə sənəd rolunu oynayır. Bundan əlavə, Qaydalar yüksək səviyyəli idmançı, məşqçi və hakimlərin bilik və bacarıqlarının daim inkişaf etdirilməsinə kömək məqsədi güdür.
- 1.5 Digər və müxtəlif gimnastika növləri ilə məşğul olanların, onları nə zamansa təcrübədə tətbiq etməsinə şərait yaradaraq, hazırkı Qaydalar çərçivəsində quruluşun və terminologiyanın anlaşılması təkmilləşdirilmişdir.
- 1.6 Qaydalar tamaşaçıların onları başa düşməsinə asanlaşdırır və dünya səviyyəli idmançıların çıxışlarını izləyərkən zövq almağa kömək edir.

II BÖLMƏ

YARIŞLAR

Maddə 2: YARIŞLARIN XARAKTERİ

Növləri

- 2.1 Akrobatika gimnastikası üzrə yarışlar beş növ üzrə keçirilir:
 - Qadınlardan ibarət cütlüklər
 - Kişilərdən ibarət cütlüklər
 - Qarışıq cütlüklər
 - Qadınlardan ibarət qruplar
 - Kişilərdən ibarət qruplar
- 2.2 Yarışlar iki növdən ibarətdir:
 - 1-ci növ yarışlar Çoxnövcülük
 - 2-ci növ yarışlar Komanda yarışları (TR baxın)
- 2.3 Müxtəlif idman növləri üçün yarış tiplərinin təfərrüatları, habelə yarışların təşkili və keçirilməsi qaydaları BGF Texniki Reqlamentinin ümumi maddələrində geniş təsvir edilmişdir.
- 2.4 Texniki Reqlamentdə həmçinin, yarışlarda iştirak qaydaları da verilmişdir. Bu qaydaların bəziləri hazırkı Qaydaların maddələrində işlənilib hazırlanmışdır. Akrobatika Gimnastikası üçün xüsusi təlimatlar Akrobatika Gimnastikası üzrə Xüsusi Texniki Reqlamentə daxil edilmişdir. Bu qaydalar aşağıdakı məsələlərə aid təfərrüatları ehtiva edir:
 - Yarışların növü
 - Yarışların strukturu və təşkili qaydaları
 - Alətlərə aid tələblər
 - İsinmə hərəkətləri və yarış zonalarına aid qaydalar
 - Yarış iştirakçılarının yaşı
 - Yarışda iştirak etmə qaydaları, püşkatma
 - Hakimlərin seçilməsi prinsipləri və onların rolları
 - Reklam
 - Dopinq nəzarəti
 - Etika məəcəlləsi
 - Finalçıların müəyyənləşdirilməsi
 - Turnir cədvəlində komanda yerlərinin müəyyən edilməsi
 - Bərabər xallarla əlaqədar qərarların verilməsi
 - Yarışda tutulan yerlərin müəyyənləşdirilməsi və mükafatlar

III BÖLMƏ

YARIŞLARIN TƏŞKİLİ VƏ İDARƏ EDİLMƏSİ

Maddə 3: YARIŞLARIN İDARƏ EDİLMƏSİ

- 3.1 Beynəlxalq Gimnastika Federasiyasının (BGF) bütün yarışlarında aşağıda göstərilənlər iştirak etməlidir:
- BGF İcraiyyə Komitəsinin nümayəndələri
 - BGF Akrobatika Gimnastikası üzrə Texniki Komitəsi
 - Apelyasiya Kollegiyası
 - Baş hakimlər briqadası
 - Hakimlər briqadalarının sədrləri
 - Çətinlik üzrə hakimlər
 - İcra üzrə hakimlər
 - Artistizm üzrə hakimlər
 - Təşkilat Komitəsi
 - Katiblik
 - Tibbi heyət, antropometrist
 - Texniki direktor
 - Yarış arenasının inzibatçısı
 - Nəzarətçilər (xidməti işçilər, könüllülər)
 - Texniki heyət
 - Mətbuat

Maddə 4: APELLYASIYA KOLLEGİYASI

- 4.1 Apellyasiya kollegiyası BGF Nizamnaməsinə, Texniki Reqlamentinə, Kütləvi İnformasiya Vasitələri, Reklam və BGF digər Qaydalarına və Rəhbər prinsiplərinə əməl olunmasına nəzarət edir.
- 4.2 Baxın: Əlavə, Apellyasiya Kollegiyasının öhdəlikləri... Maddə 1.

Maddə 5: BAŞ HAKİMLƏR HEYƏTİ

- 5.1 Baxın: Əlavə, Apellyasiya Kollegiyasının öhdəlikləri... Maddə 2.
- 5.2. Baş Hakimlər Heyəti hazırlıq mərhələsindən başlayaraq yarışlar başa çatana qədər yarışlara hərtərəfli nəzarət edir. Onun fəaliyyətinə daxildir: yarışların təşkilatçısı olan Federasiya və 3.1 Maddəsində sadalanan bütün şəxslərlə əlaqə; məşq və yarış avadanlığı və onlara xidmət vasitələrinin hazırlanması; yarış müddətində idmançılar, məşqçi, hakim və rəsmilər tərəfindən davranış qaydalarına əməl edilməsinə nəzarət; hakimlər üçün təşkil edilən seminarların idarə edilməsi; yarışlar başa çatdıqdan sonra yarışın qiymətləndirilməsi.
- 5.3 BGF yarışlarında Baş Hakimlər Heyəti, adətən, Akrobatika Gimnastikası üzrə Texniki Komitənin prezidenti və bu Komitənin digər altı üzvündən ibarət olur. Həmçinin, hər bir yarış üçün Xüsusi Qaydalara baxın.
- 5.4 Baş Hakimlər Briqadasının üzvləri bütün yarış müddəti boyunca milli komandalar ilə əlaqədar olan heç bir öhdəlik daşımamalıdır.
- 5.5 İntizam sanksiyaları ilə əlaqədar məsələlər istisna olmaqla, yarış zamanı Baş Hakimlər Briqadasının verdiyi bütün qərarlar qəti və yekun qərarlardır. Bu qərarlar yarışlardan dərhal sonra tam olaraq dəyərləndirilir və hakimlərin yol verdikləri istənilən ciddi səhvlər müzakirə edilir və düzəldilir.

Baş Hakimlər Briqadasının Öhdəlikləri

(Əlavədə sadalananlardan başqa)

- 5.6 1 sayılı əlavədə göstərilmiş təfərrüatlara uyğun aparılmasını təmin etmək məqsədilə ölçülərin götürülməsi prosesinə nəzarət etmək.
- 5.7 Mübahisəli qərarlar verilməsinə səbəb olan və ya ola biləcək iştirakçıların ölçülərinin yenidən götürülməsində iştirak etmək üçün və ya antropometrstin tələbinə əsasən bir nümayəndə təyin etmək.

Maddə 6: YARIŞ İŞTİRAKÇILARININ HÜQUQ VƏ ÖHDƏLİKLƏRİ

Yarış iştirakçılarının hüquqları

- 6.1 İstənilən yarışda akrobatikanın yalnız bir kateqoriyasında iştirak etmək.
- 6.2 Təhlükəsiz, yarış zamanı istifadə olunacaq şərtlərə uyğun məşq avadanlığı ilə təchiz edilmək.
- 6.3 Məşq cədvəli barədə öz məşqçisi və nümayəndə heyətinin başçısı tərəfindən məlumatlandırılmaq. Ən azı bir məşq, yarışın keçiriləcəyi zalın yarış xalçasının üzərində və mümkün olarsa, televiziya işıqlandırma sistemi altında keçirilməlidir.
- 6.4 Hər çıxışdan əvvəl, cədvələ uyğun olaraq, yarışların keçirildiyi zala uyğun şəraiti olan zalda xalça üzərində (televiziya işıqlandırılması istisna olmaqla), eyni anda bir meydançada 6 cütlük və ya qrupdan çox olmamaq şərti ilə, isinmə hərəkətlərini icra etmək.
- 6.5 Yarış iştirakçılarından asılı olmayan səbəblərdən, çıxışı tamamlamaq mümkün olmadıqda (məsələn, çıxış zamanı işıqların sönməsi) çıxışa yenidən başlamaq.

Yarış iştirakçılarının öhdəlikləri

- 6.6 Qüvvədə olan Nizamnamə, Texniki Reqlament və Anti-dopinq qaydalarını, Hazırkı Qaydaları və idmançı andını bilmək, onlara əməl etmək.
- 6.7 Texniki Reqlamentdə konkret yarışlar üçün yaş tələbləri ilə əlaqədar olan təlimatları yerinə yetirmək.
- 6.8 Rəsmilərə, öz məşqçilərinə və digər məşqçilərə və yarış iştirakçılarına, tamaşaçılara qarşı nəzakətli olmaq, hər zaman ləyaqətlə və vicdanla hərəkət etmək.
- 6.9 Məşq və yarış cədvəlini bilmək və onlara əməl etmək.
- 6.10 Proqramda göstərilən vaxtdan ən azı bir saat əvvəl, müvafiq idman forması geyinmiş olaraq yarışa və cədvəldə təyin edilmiş vaxtda çıxışı icra etməyə hazır olmaq. Yarışı tərک etmə halları olduqda, Baş Hakimlər Heyətinin icazəsi ilə, Texniki Direktor çıxışın vaxtını qabağa çəkə bilər.
- 6.11 Yarışa nəzarət edən bütün rəsmilərin bütün təlimatlarını yerinə yetirmək.
- 6.12 Çıxışını asanlaşdırmaq məqsədilə meydançada nişanlar qoymamaq.
- 6.13 Medal təltif edilməsi mərasimində vaxtında və müvafiq geyim formasında iştirak etmək.
- 6.14 Ölçülərin müəyyən edilməsi üçün təyin olunan yerə vaxtında gəlmək.

Sanksiyalar

- 6.15 Hazırkı qaydalardan istənilən birinə əməl etməyən yarış iştirakçılarında Baş Hakimlər Briqadasının Prezidenti tərəfindən xəbərdarlıq edilir və ya həmin idmançılarla əlaqədar sanksiyalar tətbiq edilir.
- 6.16 Medalların təltif edilməsi mərasimində iştirak etməyən və ya fəxri kürsüdə təqdimat qaydalarına qəsdən əməl etməyən yarış iştirakçılarında, Texniki Reqlamentin 8.5 bəndinə (TR 8.5) müvafiq olaraq aşağıdakı sanksiyalar tətbiq edilir:
- Medal və pul mükafatı ləğv edilir
 - Yarışda idmançının tutduğu yer yenidən nəzərdən keçirilir və idmançı ən aşağı pilləyə salınır
 - Medal və pul mükafatı yenidən nəzərdən keçirilən və dəyişdirilən yarış pillələrinə görə verilir.
- 6.17 Xəstəlik kimi istisna hallar baş verərsə, Baş Hakimlər Briqadasının Prezidenti mükafatlandırma mərasimində iştirak etməyən idmançının üzrünü qəbul edə və ona cərimə verməyə bilər.
- 6.18 Qayda və normaların pozuntusuna ikinci dəfə təkrarən yol verilməsi istənilən halda sanksiyaların tətbiqi ilə nəticələnir.
- 6.19 Tələb olunan vaxtda ölçülərin götürülməsi üçün gəlməyən və ya göstərişlərə əməl etməyərək ölçünü təhrif etməyə çalışan (aldatmağa çalışan) və ya hər hansı bir yolla öz xeyrinə olan ölçülərin əldə edilməsinə cəhd edən idmançılar yarışda iştirakdan uzaqlaşdırılır.

Maddə 7: MƏŞQÇİLƏRİN HÜQUQ VƏ ÖHDƏLİKLƏRİ

Məşqçilərin hüquqları

- 7.1 Yarış iştirakçılarının çıxışlarının püşkatmalara əsasən müəyyən edilən ardıcılığını barədə məlumatlandırılmaq.
- 7.2 Yarışın başlamasından iki gün əvvəl, hər gün bir və ya iki məşq sessiyası üçün ən azı 2 saat vaxt verən məşq cədvəlini almaq.
- 7.3 Təhlükəsiz, yarış zamanı tətbiq edilən şərtlərə uyğun məşq zalları və avadanlığı ilə təchiz edilmək.
- 7.4 Məşq və yarış cədvəli ilə əlaqədar sənədlər almaq və yarış zamanı hər gün idmançıların topladığı xallar haqqında məlumat əldə etmək. Həmçinin, hər bir komandanın məşqçisi yarış müddəti ərzində öz idmançılarının çıxışlarını fəxri kürsüyə yaxın müəyyən bir yerdən izləmək hüququna malikdir.
- 7.5 Dünya miqyaslı yarışlarda, yarışlar başlamazdan əvvəl və qabaqcadan müəyyən edilmiş məkan və vaxtda, Tarif Vərəqələrində (TV) Xüsusi tələblərə və ya çıxışların çətinliyinin qiymətləndirilməsinə təsir edən problemlərin mövcudluğu barədə məlumatlandırılmaq.

Məşqçilərin öhdəlikləri

- 7.6 Həmişə düzgün və vicdanla, idmanın və Akrobatika Gimnastikasının mənafeyinə uyğun hərəkət etmək.
- 7.7 Bütün yarış iştirakçıları, hakimlər, məşqçilər və rəsmilərlə hörmətlə, nəzakətlə rəftar etmək və İnsan hüquqları, Uşaqların müdafiəsinə aid qanunlar və BGF Etika Məcəlləsinə uyğun hərəkət etmək.
- 7.8 Öz təhlükəsizliyini və digər yarış iştirakçılarının təhlükəsizliyini təmin etmək.
- 7.9 Qüvvədə olan Texniki, Anti-doping və Reklam Reqlamentlərini, İntizam Məcəlləsinə, Etika Məcəlləsinə və hazırkı Qaydaları bilmək və onlara ciddi surətdə əməl etmək.

- 7.10 İsinmə hərəkətləri icra edilərkən və ya yarış zamanı digər komandalardakı hakimlərlə nə şifahi, nə mobil telefon vasitəsilə, nə də digər üsullarla əlaqə qurmamaq. Bu Qaydalara əməl edilməməsi hakimlərin müəyyən yarış sessiyasının hakimliyindən kənarlaşdırılması və xüsusi iclasda həm hakimə, həm də məşqçiyə rəsmi xəbərdarlıq edilməsi ilə nəticələnmə bilər.
- 7.11 Məşqçi, Tarif Vərəqələrini təhvil verməzdən əvvəl onların düzgün doldurulmasına görə məsuliyyət daşıyır.
- 7.12 Yarışın başlanmasına ən azı 30 dəqiqə qalmış müvafiq akrobatika kateqoriyasına aid çətinlik üzrə hakimlərə, çıxışların məzmununa ediləcək hər hansı bir kiçik dəyişikliklər barədə, şəkillər vasitəsilə, müvafiq qiymətləri göstərərək məlumat vermək.
- 7.13 Yarış meydançasında ölkə mənsubiyyətini göstərən idman forması geymək, uzun saçları bağlamaq və ya yığmaq.

Sanksiyalar

- 7.15 Qaydalara əməl etməyən, aldatmaya yol verən, hakimlərin qərarına təsir etməyə çalışan, nalayiq hərəkətlər və ya təhqiramiz sözlərlə yarış iştirakçılarını, digər məşqçiləri, hakimləri və ya rəsmiləri təhqir edən və ya yarış iştirakçılarının diqqətini çıxışlarından başqa istiqamətə yönəldən məşqçilər Baş Hakimler Briqadası tərəfindən dərhal yarış zalından çıxarılır. Həmin məşqçiyə və onun ölkəsinə rəsmi xəbərdarlıq edilir. Məşqçinin daha sonra yarışlara qayıdıb-qayıtmaması barədə qərarı Baş Hakimler Briqadası verir.
- 7.16 Qayda və normaların iki dəfə pozulması sanksiyaların tətbiqi ilə nəticələnir.
- 7.17 Xəbərdarlıqlar Beynəlxalq Gimnastika Federasiyasının rəsmi yarışlarının bütün dövrü ərzində qüvvədə olur. Məsələn, əgər hər hansı bir məşqçi Dünya Çempionatında qaydaların pozulması ilə əlaqədar ciddi xəbərdarlıq alarsa və eyni dövr ərzində BGF-nin digər yarışında ikinci xəbərdarlığı alarsa, İntizam Komissiyasına sanksiyanın tətbiqi üçün avtomatik müraciət daxil olur.
- 7.18 Yarış zamanı milli idman formasında olmayan məşqçilər yarış meydançasından uzaqlaşdırılır. Həmin məşqçilərin yarışa qaytarılması Baş Hakimler Briqadasının qərarından asılıdır.
- 7.19 Məşqçilər və Federasiyalar üçün sanksiyalar BGF İntizam Məcəlləsi və Etika Məcəlləsinə müvafiq olaraq təyin edilmişdir.

IV BÖLMƏ

HAKİMLƏR

Maddə 8: BAŞ HAKİMLƏR BRIQADASI

- 8.1 Baş Hakimlər Briqadası aşağıdakı şəxslərdən ibarətdir:
- Texniki Komitənin Prezidenti
 - Artistizm üzrə iki mütəxəssis
 - İcrası üzrə iki mütəxəssis
 - Çətinlik üzrə iki mütəxəssis
- 8.2 BGF dünya səviyyəli idman yarışları zamanı Baş Hakimlər Briqadası, adətən, Akrobatika gimnastikası üzrə Texniki Komitənin üzvlərindən təşkil edilir. Texniki Komitə üzvləri iştirak edə bilmədikdə, Baş Hakimlər Briqadası ali dərəcəli, 1-ci və ya 2-ci kateqoriyalı hakimlərdən formalaşdırıla bilər.

Maddə 9: HAKİMLƏR BRIQADASININ TƏRKİBİ

- 9.1 Normada Akrobatika gimnastikasının hər bir növü üçün Hakimlər briqadasına aşağıdakı şəxslər daxil olur:
1 Hakimlər Briqadasının Sədri	HBS
Çətinlik üzrə 2 hakim	ÇH
İcra üzrə 4 hakim	İH
Artistizm üzrə 4 hakim	AH
1 Xətt hakimi (əlavə)	XH
Vaxtın üzrə 1 hakim (əlavə)	VH
İcra üzrə 2 referent-hakim (DÇ 7-ci Əlavəsi)	İRH
Artistizm üzrə 2 referent-hakim (DÇ 7-ci Əlavəsi)	ARH
- 9.2 Hər bir yarış üzrə hakimlərin təyinatı və püşkatma prosedurunun təfərrüatları Akrobatika gimnastikası üzrə Xüsusi Hakimlik Qaydalarının 3-cü maddəsində göstərilmişdir.
- 9.3 Briqadalarda zəruri sayda hakimlər yığıldıqdan sonra, püşkatma üzrə briqadalara düşməyən hakimlər arasından xətt hakimləri və vaxt üzrə hakimlər təyin edilir.
- 9.4 Üzv ölkənin Federasiyası yarışlara 2 hakim təqdim etdiyi halda, imkan daxilində, onlardan biri icra üzrə hakim, digəri isə artistizm üzrə hakim kimi göstərilə bilər, lakin BGF yarışlarında iştirak edən bütün hakimlər həm icras üzrə hakimin, həm də artistizm üzrə hakimin öhdəliklərini yerinə yetirməyə hazır olmalıdır.
- 9.5 Əgər Federasiya yalnız 1 hakimi təqdim edərsə, bu hakim püşkatma üzrə briqadaya çətinlik üzrə hakim, icra üzrə hakim və/və ya artistizm üzrə hakim kimi seçilə bilər.
- 9.6 Akrobatika gimnastikası üzrə bütün hakimlər hər hansı bir rəsmi dildə ünsiyyət qura bilmək imkanına malik olmalıdır. Tərcüməçilər yarış arenasında, qabaqcadan müəyyən edilmiş yerlərdə olmalıdır ki, ehtiyac olan hallarda onların köməyindən asanlıqla istifadə etmək mümkün olsun.

Maddə 10: HAKİMLƏRİN HÜQUQ VƏ ÖHDƏLİKLƏRİ

Hakimlərin hüquqları

- 10.1. Bütün hakimlər, fəaliyyətlərinin BGF Etika Məcəlləsinə və İntizam Məcəlləsinə və digər Qaydalara uyğun olması şərti ilə, məsul olduqları sahələrdəki bilik və təcrübələrinə, habelə yerinə yetirdikləri vəzifə öhdəliklərinə görə hörmət görmək hüququna malikdirlər.

Hakimlərin yarışlardan əvvəlki öhdəlikləri

- 10.2 BGF-nin etibarlı olan hakimlik kateqoriyasına, Hakimlik kitabçasına sahib olmalı, BGF bütün Qitə və Beynəlxalq miqyaslı yarışlarında onları Baş Hakimlər Briqadasının təftişi və imzalaması üçün təqdim etməlidir.
- 10.3 Hazırkı Qaydaları, Texniki Reqlamenti, Hakimlik qaydalarını, Etika və İntizam Məcəllələrini əvvəlcədən oxuyub öyrənərək tədbirin keçiriləcəyi yerə gəlməzdən əvvəl artıq yarışa hazır olmalıdır.
- 10.4 Öz milli federasiyalarının məşqçilərinə kömək etməli, təftiş üçün çətinlik üzrə hakimlərə təqdim etməzdən əvvəl Tarif Vərəqələrini yoxlamalıdır.
- 10.5 Yarışlar zamanı icra üzrə və artistizm üzrə hakimlər tərəfindən qeydlərin edilməsi üçün rəsmi formalara – vərəqlərə malik olmalıdır.
- 10.6 Yarışdan əvvəl, yarış zamanı və ya yarışdan sonra keçirilməsi əvvəlcədən nəzərdə tutulmuş, hakimliyə aid bütün seminarlarda, təcrübə məşğələlərdə və təlimat toplantılarında iştirak etməlidir. Hakimlərin bu tədbirlərdə iştirak etməməsi, üzrlü səbəblərlə əlaqədar Baş Hakimlər Briqadasının razılığının alındığı hallar istisna olmaqla, hakimlik səlahiyyətlərinin icrasının dayandırılması ilə nəticələnə bilər.

Hakimlərin yarış zamanı öhdəlikləri

- 10.7 Hakim andını bilmək, bu andda qeyd edilən dəyərlərə əməl etmək, açılış mərasimində həmin andın rəsmi oxunuşunda iştirak etmək.
- 10.8 Texniki Reqlamentə, hazırkı Qaydalara, Hakimlik Qaydalarına və Hakim andına ciddi əməl etməlidir. Yuxarıda sadalananlara əməl edilməməsi Baş Hakimlər Briqadasının Prezidentinin Hakimlər Briqadasının Sədri vasitəsilə verilən şifahi xəbərdarlığı ilə nəticələnə bilər. Eyni yarışda və ya eyni dövr ərzində keçirilən sonrakı yarışlarda qayda və normaları ikinci dəfə pozan hakimə BGF Hakimlik Qaydalarının müddəalarına, Etika və İntizam Məcəllələrinə əsasən sanksiyalar tətbiq edilir.
- 10.9 Rəsmi forma geyilməlidir. Müvafiq forma geyinməyən hakimlərə hakimlik qadağan edilir.
- 10.10 Yarışlar zamanı burada sadalananlardan başqa heç bir öhdəliyi yerinə yetirməməlidir.
- 10.11 İsinmə hərəkətləri və yarışlar zamanı hər hansı məşqçilər və ya idmançılarla əlaqə qurmamalıdır. Bu cür əlaqənin aşkar edilməsi hakimin həmin yarış mərhələsindən uzaqlaşdırılması və rəsmi xəbərdarlıq alması ilə nəticələnir.
- 10.12 Baş Hakimlər Briqadasının və Hakimlər Briqadasının Sədrinin bütün göstərişlərinə əməl etməlidir.
- 10.13 Hakimlik vəzifəsini icra etdiyi zaman həmişə öz yerində olmalı, öz yerini tərk etməməli, digər hakimlərlə, tamaşaçılarla, və ya yarış iştirakçıları ilə danışmamalı, onlara hər hansı bir şəkildə işarə verməməlidir. Bu maddəyə əməl etməyən hakimlərə dərhal xəbərdarlıq edilir və ya onlara qarşı sanksiyalar tətbiq edilir.
- 10.14 Hərəkətlərin qiymətləndirilməsi barədə bütün yazılı qeydləri, o cümlədən, qiymətləndirilmiş hər bir çıxışın stenoqrafiyasını (hazırkı sənədə əlavə 5) özündə saxlamalıdır. Qeydlər sorğulandığı zaman, Hakimlər Briqadasının Sədrinə ya da Baş Hakimlər Briqadasına təqdim edilməlidir.
 - Bu cür sorğu hakimlərin verdiyi xallar arasında, yaxud Hakimlər Briqadası ilə Baş Hakimlər Briqadasının ekspertinin verdiyi xal arasında ciddi fərqlər, habelə sonrakı yarışların təhlilində köməyin zəruriliyi səbəbindən verilə bilər.
 - Bu sorğu yerinə yetirilmədiyi təqdirdə, sorğunu yerinə yetirməyən hakimləri pozuntunun ciddilik dərəcəsiindən asılı olaraq xəbərdarlıq və ya sanksiyalar şəklində cəza gözləyir.

10.15 Çıxış başa çatdıqdan sonra dərhal bütün xalları qeyd etmək.

- Hakimlər Briqadası Sədrinin icazə verdiyi hallar istisna olmaqla, hakimlər, qeydə alınmış xallarını dəyişdirə bilməzlər (Bütün dəyişikliklər Hakimlər Briqadasının Sədri tərəfindən qeyd edilir və yarışlardan sonra təhlil edilir).
- Xalların qeydə alınmasında səhv aşkarlanarsa, onların yenidən nəzərdən keçirilməsi tələb edilə və dəyişdirilməsi üçün icazə verilə bilər.

10.16 Yarışın hər hansı bir mərhələsi başa çatdıqdan sonra və mükafatlandırma mərasimi zamanı, hakim Baş Hakimlər Briqadasının Prezidenti ona yerini tərk etməsi barədə göstəriş verənə qədər hakimlik vəzifəsini icra etdiyi yerdə qalmalıdır.

Maddə 11: HAKİMLƏR BRİQADASININ SƏDRLƏRİ

11.1 Hakimlər Briqadasının Sədrinin təyinat proseduru Akrobatika Gimnastikası üzrə Xüsusi Hakimlik Qaydalarında ətraflı izah edilmişdir.

11.2 Hakimlər Briqadasının Sədrinin vəzifəyə təyin edilməsi barədə məlumat Akrobatika Gimnastikası üzrə Texniki Komitənin Prezidenti tərəfindən BGF Katibliyi vasitəsilə Üzv ölkə federasiyalarına və əlaqədar Təşkilat Komitəsinə göndərilir.

11.3. Hakimlər Briqadasının Sədrləri tutduqları vəzifə ilə əlaqədar olan vəzifə öhdəliklərini yerinə yetirən mütəxəssislər kimi hörmət edilmək hüququna malikdirlər.

11.4 Sədrilər hər zaman nəzakətli rəftar etməli, BGF-nin Etika və İnzibati Məcəllələrinə əməl etməlidirlər.

11.5 Hakimlər Briqadasının Sədrləri Baş Hakimlər Briqadasının göstərişlərinə əməl etməlidirlər.

11.6 Hər bir Hakimlər Briqadası Sədri yarış müddətində öz briqadasında hakimlik fəaliyyətini idarə edir və nəzarət altında saxlayır. Yarışın kateqoriyasından asılı olaraq briqadanın tərkibi dəyişir. Hakimlər Briqadasının Sədrləri 5 akrobatika növü üzrə hakimlik etməyə hazır olmalıdırlar.

11.7 BGF yarışında kifayət sayda hakim olarsa, hərəkətlərin müddətini qeyd edən Vaxt hakimi və ya çıxış zamanı idmançıların yarış xalçasının kənar xətlərinin üzərindən keçdiyi hallar barədə bayraq qaldıraraq məlumat verən Xətt hakimi Hakimlər Briqadasının Sədrinə kömək edir.

Hakimlər Briqadasının Sədrinin yarışdan əvvəlki öhdəlikləri

11.8 Hazırkı Qaydaları, Hakimlik Qaydalarını, Nizamnamə və müvafiq Texniki Reqlamenti öyrənməlidir.

11.9 Yarışlar zamanı icra ediləcək hərəkətlərin Tarif Vərəqələrinin dəqiqliyinin yoxlanması zamanı çətinlik üzrə hakimlərin fəaliyyətini təşkil edir, nəzarət altında saxlayır, kömək edir və rəhbərlik edir.

11.10 Çətinlik üzrə hakimlərin yarışın başlamasından 8 saat əvvəl artıq Tarif vərəqələrini yoxlayıb tamamlamasını təmin edir.

11.11 Tarif Vərəqələrinin yarışın ardıcılığına uyğun olmasını, surətlərinin çıxarılaraq müvafiq şəxslərə paylanmasını təmin edir.

11.12 Yarışdan əvvəlki hazırlıq dövrü ərzində həll edilməsi məqsədi ilə, istənilən mübahisəli məsələlər barədə Baş Hakimlər Briqadasına məlumat verir.

Hakimlər Briqadasının Sədrinin yarış zamanı öhdəlikləri

11.13 Səs sistemində nasazlıq olarsa (cərimə vermədən) və ya musiqi düzgün vaxtda başlamazsa (cərimə tətbiq edərək və ya etmədən) Hakimlər Briqadasının Sədri hərəkətlərin icrasının dayandırılmasına və ya yenidən başladılmasına icazə verə **bilər**.

Hakimlər Briqadasının Sədri aşağıdakıları etməlidir:

- 11.14 Hakimlər Briqadasının Sədri üçün nəzərdə tutulmuş rəsmi formanı geyinməlidir (daha ətraflı 14.2-ci maddədə).
- 11.15 Yarışların hər bir mərhələsindən və ya mükafatlandırma mərasimindən əvvəl yarış arenasına çıxacaq hakimləri toplayır və Baş Hakimlər Briqadasının Prezidentinin göstərişi ilə onların yarış meydançasını tərk etmələri üçün işarə verir.
- 11.16 Yarış iştirakçılarında xalça üzərinə çıxmaları və çıxışa başlamaları üçün işarə verir.
- 11.17 Qısa şərti işarələrlə edilən qeydlər də daxil olmaqla, çıxışların bütün iş qeydlərini qoruyub saxlamaq.
- 11.18 Hərəkətin müddətini və idmançıların xalının kənarına çıxma hallarını təsbit edir (vaxt və xətt hakimləri bu işdə ona yardım edə bilər).
- 11.19 43.2 Maddəsinə uyğun olaraq yekun xaldan cərimələr (xaldan çıxma) tətbiq edir.
- 11.20 Hakimlərdən xalları qəbul edir, verilmiş xalların obyektivliyini yoxlayır.
- 11.21 Xalların hesablanmasında və ya qeyd edilməsində yol verilmiş səhvləri göstərmək üçün ayağa qalxan hakimlərə cavab verir.
- 11.22 Aşağıdakı hallarda vəziyyətə müdaxilə edir:
- Çətinlik üzrə hakim elementin çətinlik dərəcəsinin qiymətləndirilməsi və ya 43.3 Maddəsinə uyğun olaraq "D" xalı ilə əlaqədar məsələni həll edə bilmədikdə.
- 11.23 Aşağıdakı hallarda vəziyyətə müdaxilə edir:
- Xətt üzrə hakim idmançının meydançadan kənara çıxdığını görməmişdir
 - Vaxt üzrə hakim hərəkətin icra edildiyi müddəti səhv qeyd etmişdir
- 11.24 Ciddi problem olmazsa və problemin həlli üçün kifayət qədər vaxt olarsa, növbəti idmançının çıxışına qədər idmançının xalını təyin edir. Əks təqdirdə:
- Hakimlər Briqadasının Sədri müvəqqəti olaraq ilkin xalları qeyd edir.
 - Hakimlər Briqadasının Sədri Baş Hakimlər Briqadasının Prezidentinə, əlaqədar yarış mərhələsinin sonunda və mükafatlandırma mərasimindən əvvəl bu tədbirlərin yerinə yetiriləcəyi barədə məlumat verir.
- 11.25 Yol verilən müddət ərzində xalın verilməsi Baş Hakimlər Briqadasının Prezidenti tərəfindən dayandırılmamışdırsa "A", "E", "D" xallarını, yekun xalı və cərimə xallarını ekrana verir (Referent – hakimlər olmadığı halda) və ya etiraz şikayətinin qiymətləndirilməsi zamanı ləngimə tələb olunursa ilkin xalın verilməsini tələb edir.
- 11.26 "D" xalına etiraz şikayəti baxılma mərhələsində olduqda, Baş Hakimlər Heyəti bu barədə Hakimlər Briqadasının Sədrini məlumatlandırır.

BGF rəsmi yarışlarında etiraz şikayəti 7-ci Əlavəyə (Baş Hakimlər Heyətinin Öhdəlikləri – Etiraz proseduru) müvafiq olaraq işlənir.

Baş Hakimlər Heyətinin tam tərkibdə iştirak etmədiyi yarışlarda etiraz şikayəti irəli sürüldüyü hallarda Hakimlər Briqadasının Sədri:

- Hərəkətlərin çətinlik dərəcələri üzrə məsul hakimlərlə məsləhətləşərək, onlardan verdikləri xalları əsaslandırmağı tələb edir.
- Öz qeydlərini yoxladıqdan sonra, problemin həll edilməsi üçün Baş Hakimler Briqadasının Prezidenti ilə birgə işləyir.
- Müvafiq tədbir yarış müddəti ərzində görülməli və etirazın tam nəzərdən keçirilməsi yarışdan sonra, Hakimlik Qaydalarına və Etika Məcəlləsinə uyğun olaraq həyata keçiriləcəkdir.

11.27 Yarışların hər bir günü başa çatdıqdan sonra, briqadada aşkar edilmiş istənilən problemlər barədə Baş Hakimler Briqadasına məlumat verir.

Maddə 12: ÇƏTİNLİK ÜZRƏ HAKİMLƏR

12.1 Dünya Çempionatında hər bir yarış kateqoriyası üzrə iki müxtəlif Federasiyadan Hərəkətlərin çətinlik dərəcəsi üzrə 2 hakim təyin edilir. Hərəkətlərin çətinliyi üzrə hakim ən çoxu 3 yarış kateqoriyasında hakimlik üçün məsuliyyət daşıyır.

Çətinlik üzrə hakimlərin yarışdan əvvəlki öhdəlikləri

12.2 BGF yarışlarında, Hakimler Briqadasının Sədrinin dəstəyi və rəhbərliyi əsasında Hərəkətlərin çətinlik dərəcəsi üzrə hakimlər Çətinlik Vərəqələri əsasında, iştirakçıların hərəkətlərinə daxil olan bütün elementlərin çətinlik dərəcələrinin təsdiqlənməsi üçün toplanmalıdırlar. Hakimler Briqadasının Sədri mübahisəli məsələlərin həlli ilə əlaqədar olaraq Baş Hakimler Briqadasının çətinlik üzrə ekspertlərinə kömək üçün müraciət edə bilər.

12.3 BGF dünya səviyyəli yarışlarında, qabaqcadan müəyyən olunmuş yerdə və vaxtda, çətinlik üzrə hakimlər icra ediləcək elementlərin elan edilən çətinliyinin qiymətləndirilməsindəki qeyri-dəqiqliklər barədə məşqçilərə məlumat verir. Tarif Vərəqələrinə sonradan edilən dəyişikliklər yarışın başlanmasından ən azı 90 dəqiqə əvvəl çətinlik üzrə hakimlərlə razılaşdırılmalıdır.

12.4 Məşqçi yarışlardan əvvəl xəbərdar edilmədiyi halda belə, Tarif Vərəqələrində yarış zamanı aşkar edilmiş qeyri-dəqiqliklərə vaxtılı-vaxtında düzəliş ediləcəkdir. Lakin çətinlik üzrə hakimlərin bu cür səhvləri sanksiyalarla nəticələnmə bilər.

12.5 Çətinlik üzrə hakimlər hərəkətin Ümumi çətinlik dərəcəsini hesablayır. Çətinlik dərəcəsi müəyyənləşdirildikdən sonra, Çətinlik Vərəqələrinə tarix və çətinlik üzrə hakimlərin imzası qoyulmalıdır.

12.6 Yarışın başlamasına ən azı 8 saat qalmış Tarif Vərəqələrinin tamamlanmasını və yarışın ardıcılığına uyğun olaraq yerləşdirilməsini təmin edir. Hakimler Briqadasının Sədrəri və Baş Hakimler Briqadasının mütəxəssisləri yarış başlamazdan əvvəl müvafiq Çətinlik Vərəqələrinin surətlərini almalıdır.

12.7 Hərəkətlərin çətinlik dərəcəsi üzrə hakimlər Çətinlik Vərəqələrinə edilən kiçik dəyişiklikləri, müstəsna səbəblərə görə və yarışın başlamasından 30 dəqiqə əvvəl təsdiqləyə bilər. Bu dəyişikliklər barədə Hakimler Briqadasının Sədrinə və Baş Hakimler Heyətinin Ekspertinə mütləq məlumat **verilməlidir**.

Hərəkətlərin çətinlik dərəcəsi üzrə hakimlərin yarış zamanı öhdəlikləri

12.8 İcra edilən hərəkətlərin qiymətləndirilən çətinlik dərəcələrini və Çətinlik dərəcəsi üzrə verilən Xalları, hazırkı Qaydalara ciddi uyğun surətdə digər tərəflərlə birgə təsdiqləyir.

12.9 Yekun xala tətbiq edilməli olan cərimələr barədə Hakimler Briqadasının Sədrinə məsləhət verir.

- 12.10 Çətinlik Vərəqəsinə aşağıdakılar qeyd edilir:
- Yerinə yetirilmiş elementlər
 - Elementlərin çətinlik dərəcələrində dəyişikliklər
 - Vaxt üzrə cərimələr
 - Çətinlik dərəcəsi üzrə yenidən nəzərdən keçirilmiş xal
- 12.11 43.3 Maddəsinə əsasən hərəkətlərin çətinlik dərəcəsi üzrə hakimlər tərəfindən ümumi xaldan tətbiq edilmiş cərimələri tutuşdururlar.
- 12.12 Elementin çətinlik dərəcəsinə və ya çətinlik üzrə verilən xala aid olan mübahisəli məsələ həll edilə bilmirsə, çətinlik üzrə hakimlər kömək üçün Hakimlər Briqadasının Sədrinə müraciət edir. Əgər bu halda da məsələ öz həllini tapmırsa, Hakimlər Briqadasının Sədri kömək üçün birinci instansiya olaraq Baş Hakimlər Briqadasının müvafiq mütəxəssisinə, yenə də həll edilə bilmirsə Baş Hakimlər Briqadasının Prezidentinə müraciət edir. Mübahisəli məsələ növbəti yarış iştirakçılarının çıxışınadək həll edilməlidir. Bu mümkün olmadıqda, yarış mərhələsinin sonunadək ilkin xal qeydə alınır, lakin yekun xal istənilən mükafatlandırma mərasiminin başlanmasından əvvəl verilməlidir.
- 12.13 Hər bir Təsnifat yarışının sonunda və Finaldan sonra Tarif Vərəqələri yarışlardan sonra təhlil etməsi üçün Baş Hakimlər Heyətinin Prezidentinə qaytarılmalıdır.

Maddə 13: ARTİSTİZM VƏ HƏRƏKƏTLƏRİN İCRASI ÜZRƏ HAKİMLƏR

- 13.1 BGF yarışlarında artistizm və icra üzrə hakimlər briqadalara püşkatma yolu ilə təyin edirlər. (Baxın: Xüsusi Hakimlik Təlimatları 2017).
- 13.2 Artistizm üzrə hakimlər yerinə yetirilmiş hərəkətin artistizm məharətini hazırkı Qaydalara ciddi uyğun surətdə qiymətləndirirlər.
- 13.3 Hərəkətlərin icrası üzrə hakimlər yerinə yetirilmiş hərəkəti hazırkı Qaydalara müvafiq olaraq, yol verilmiş texniki səhvlər baxımından qiymətləndirirlər.
- 13.4 Hərəkətlərin qiymətləndirilməsi hakimliyə aidiyyəti olmayan heç bir şəxslə müzakirə edilmir.
- 13.5 Əgər hakim xalların elektron pultda qeyd edilməsində səhvə yol verərsə, dərhal ayağa qalxaraq səhvi Hakimlər Briqadasının Sədrinə göstərir və Sədr də Maddə 11.21-ə müvafiq olaraq hərəkət edir. Hakimlər Briqadasının Sədri, həmin hakimin tələbini əsaslandırması üçün, dərhal həmin səhvlər barədə yazılı qeydlərin təqdim edilməsini tələb edir.
- 13.6 Xalın qeydə alınmasından sonra dəyişdirilməsinə icazə verilməyən qaydaya Maddə 13.5-də qeyd edilmiş istisna o zaman mümkündür ki, Hakimlər Briqadasının Sədri və ya Baş Hakimlər Briqadasının mütəxəssisi xalın yenidən nəzərdən keçirilməsini hakimdən tələb etməsin. Xallarda dəyişiklik məcburi deyil və hakim dəyişiklikdən imtina edə bilər. Lakin, xalın dəyişdirilməsindən imtina edən hakimlərə sonradan xəbərdarlıq edilə bilər və onlara qarşı sanksiya tətbiq edilə bilər. Hakimin yerinə yetirdiyi xaldan çıxmalar haqda yazılı qeydlər götürülür və yarışların təhlilində nəzərdən keçirilir.

Maddə 14: HAKİM FORMASI

- 14.1 Akrobatika Gimnastikası üzrə Texniki Komitənin üzvləri bütün yarışlarda və rəsmi tədbirlərdə BGF formasını geyinməlidirlər.
- 14.2 Yarışlar ərzində hakimlik öhdəliklərinin yerinə yetirilməsi zamanı hakimlər rəsmi formanı geyinməlidirlər. Hazırkı dövr üçün Akrobatika Gimnastikası üzrə hakimlər aşağıdakı geyimdə olmalıdırlar:

- Sol yaxasına ölkə gerbi və BGF nişanı taxılan qara pencək
- Qara ətək (qadınlar) və ya uzun şalvar (kişilər və qadınlar)
- Ağ köynək (kişilər və qadınlar) və ya kofta (qadınlar, yaxalılıq və ya yaxalıqsız)
- Hakimlər Briqadasının Sədri – mavi rəngli köynək və ya kofta (qadınlar, yaxalılıq və ya yaxalıqsız).
- BGF qalstukları (kişilər) BGF ləvazimatları satılan yerlərdən alınabilir.
- BGF ləçək-şərfi (qadınlar) BGF ləvazimatları satılan yerlərdən alınabilir.
- Qara ayaqqabı (səndəl deyil) və ya, təşkilatçı tərəf tələb edərsə dəyişik ayaqqabı. Gimnastika xalçasını zədələyə bilən dikdaban ayaqqabıların geyilməsinə icazə verilmir.
- Saçlar səliqəli darınmalı, görməyə mane olmamalıdır.
- Zərgərlik məmulatları taxılrsa da, peşəkar xarici görünüşə mane olmamalıdır.

V BÖLMƏ

HƏRƏKƏTLƏRİN QURULUŞU VƏ TƏRTİBATI

Maddə 15: HƏRƏKƏTLƏRİN QURULUŞU

Ümumi prinsiplər

- 15.1 İdmançılar 3 növ hərəkət icra edir: Balans hərəkətləri, Dinamik və Qarışıq hərəkətlər, onlardan hər biri öz xüsusiyyətlərinə malikdir.
- 15.2 Bütün hərəkətlər, BGF Avadanlıq Normalarına müvafiq olan 12x12 m ölçülü gimnastika xalçası üzərində musiqi müşayiəti ilə icra edilir. Balans hərəkətləri və qarışıq hərəkətlər icra edən kişilərdən ibarət qruplar, idmançıların formalaşdırdığı piramidalardan düşərkən enmə matından (Ləvazimat normalarına baxın) istifadə edə bilər (20.21 məhdudiyyətlərə baxın).
- 15.3 Hərəkətlər hərəkətsiz bədən duruşundan başlamalı, musiqi altında davam edərək, yenə hərəkətsiz bədən duruşu ilə başa çatmalıdır.
- 15.4 Hərəkətin quruluşu onun artistizm cəhətini formalaşdıran hissəsidir.
- 15.5 Hər bir hərəkətin quruluşu üçün irəli sürülən xüsusi tələblər və məhdudiyyətlər mövcuddur. Bütün xüsusi tələblər Çətinlik Vərəqələrinə daxil edilmiş bəyan olunmuş elementlərdə mövcud olmalıdır.

İstisna: Əgər Çətinlik Vərəqəsində çətinlik dərəcəsi üçün bəyan edilmiş elementin əvəzinə başqa element yerinə yetirilərsə, bu halda idmançılar bu elementin çətinlik dərəcəsini almayacaqlar, onlara Çətinlik Vərəqəsinin düzgün doldurulmaması üçün 0.3 cərimə xalı veriləcək, lakin element xüsusi tələblərə cavab vermiş hesab ediləcəkdir.

Maddə 16: HƏRƏKƏTLƏRİN MÜDDƏTİ

- 16.1 Bütün Balans hərəkətlərinin və Qarışıq hərəkətlərin müddəti 2 dəqiqə 30 saniyədir. Dinamik hərəkətlər maksimum 2 dəqiqə davam edir. Minimum nəzərdə tutulmamışdır. Hərəkət müddətinin cərimə tətbiq edilmədən ən çoxu 2 saniyə uzadılmasına icazə verilir.
- 16.2 Musiqinin ilk akkordları hərəkət müddətinin başladığını bildirir. Bir və ya bir neçə yarış iştirakçısının hərəkətsiz vəziyyətdən atdıqları ilk addım hərəkətin “başlanğıcı” hesab edilir. Hərəkətin sonu – partnyor idmançıların hərəkətsiz vəziyyətləridir və bu, musiqinin bitməsi ilə üst-üstə düşməlidir.

Maddə 17: HƏRƏKƏTLƏRİN TƏRTİBATI

- 17.1 Bütün hərəkətlər bu hərəkət üçün səciyyəvi olan cütlüklərin və ya qrupların icra etdiyi elementlərdən ibarətdir.
- 17.2 Tarazlıq hərəkətləri idmançının gücünü, tarazlıq hissini, elastikliyi və cəldliyini nümayiş etdirməlidir.
- 17.3 Dinamik hərəkətlər idmançıların atılandan sonra havadakı uçuşunu, dayanaqlıq göstərməsini (tutması) və kulminasiya nöqtəsinə çatması və tutmazdan əvvəl uçuşu əks etdirir.
- 17.4 Qarışıq hərəkətlərdə həm Balans hərəkətlərinə, həm də Dinamik hərəkətlərə xas elementlər olmalıdır.
- 17.5 **Çətinlik dərəcəsi** elementlərinin sayı məhduddur: **hər bir** hərəkətdə maksimum **8** cütlük/qrup elementi vardır.
- 17.6 Hər bir hərəkətin tərtibatı üçün irəli sürülən Xüsusi Tələblər (XT) mövcuddur.

- 17.7 Cütlük və qruplar, bütün hərəkətlər zamanı, həmin hərəkət üçün səciyyəvi olan, tələb olunan sayda və növdə cütlük-qrup elementlərini icra etməlidir.
- 17.8 Bütün hərəkətlərdə fərdi elementlər çətinlik xalı toplamaq üçün icra edilə bilər. Lakin onların icrası **mütləq deyildir**. Onlar çətinlik dərəcəsi cədvəllərindən seçilməlidir.

17.9 FƏRDİ ELEMENTLƏR

Sabit duruşlar və güc tələb edən elementlər:	Məsələn, duruşlar: əllər üzərində, baş üzərində, çiyinlər üzərində, dirsəklər üzərində, sinə üzərində; ayaqlar üzərində tarazlıq; dəstək vermələr və dayaqlar (bucaq, "timsah") ağırlıq qaldırma duruşları.
Elastiklik:	Məsələn, şpaqatlar; arxaya dönmə, körpü vəziyyəti...
Poza elementləri:	Məsələn, mayallaq, "təkər" hərəkətləri (əllərin iştirakı olmadan təkər hərəkətləri və bir ayaq üzərində irəliyə doğru salto da daxil olmaqla) və xalçaya enərək qısa müddətə sabit duruşda qalmaqla elementlərdən ibarət kombinasiyalar.
Akrobatik tullanmalar	Rondat, arxaya aşma, salto, aşma... Elementlərdən əvvəl elementin xüsusiyyətinə uyğun olaraq bir və ya iki ayaq üzərində yerə enmə hərəkəti icra edilməlidir.

Bütün hərəkətlərdə, hər bir partnyor idmançı tərəfindən çətinlik xalı toplamaq üçün icra edilən fərdi elementlərin sayı **maksimum üç (3) olmalıdır**.

Sabit duruşlu elementlər (məsələn, bir ayaq üstə duraraq digər ayağı arxaya aparmaq və ya qolları üstə durmaq), çətinlik xalı almaq məqsədilə edilirsə, partnyor idmançı tərəfindən kömək olmadan icra edilməlidir. Bu cür elementlərə 2 saniyə ərzində davam gətirilməlidir.

- Fərdi elementlər tək-tək və ya ardıcıl icra edilsə də, üst-üstə düşməməlidir. Məsələn, şpaqat açmaq məqsədilə arxa tərəfə yavaş-yavaş dönmək və daha sonra şpaqat açmaq iki ayrı element kimi deyil, bir element kimi qiymətləndirilir.

17.10 Bütün hərəkətlərdə icra edilən hər qadağan edilmiş element üçün idmançıların 1.0 xalı silinir. Qadağan edilmiş elementlərin icrasına görə çətinlik dərəcəsi verilmir və onlar xüsusi tələblərin yerinə yetirilməsini təmin etmirlər.

17.11 Bir hərəkətdə eyni element və ya bənd (icra edilən cütlük, qrup və ya fərdi elementlər) yalnız **bir dəfə** çətinlik xalı toplamaq üçün hesablanır. Dəfələrlə təkrar edilən eyni elementlər hərəkət üçün irəli sürülən xüsusi tələblərin yerinə yetirilməsini təmin etmir. Eyni element **bütün cəhətlərdən** eyni olmalıdır.

17.12 Cütlüklər, qruplar tərəfindən və fərdi qaydada yerinə yetirilən elementlərin çətinlik dərəcəsi çətinlik dərəcəsi cədvəllərində müəyyən edilmişdir.

Maddə 18: BALANS HƏRƏKƏTLƏRİNİN XÜSUSİYYƏTLƏRİ

18.1 Balans hərəkətlərinin əsas xüsusiyyəti odur ki, birgə çıxış edən partnyor idmançılar qrup və ya cütlük elementlərinin icrası ərzində bir-biri ilə təmas halında olmalıdır.

18.2 BALANS HƏRƏKƏTLƏRİ ÜÇÜN SƏCİYYƏVİ OLAN ELEMENTLƏR

Hərəkətsiz sabit saxlama vəziyyəti:	Cütlüklərin və qrupların icra etdiyi, 3 saniyəlik sabit vəziyyətdə qalması ehtiva edən elementlər
Sıçrayış (dırmanma):	Döşəmədən və ya partnyor idmançının üzərindən başlayan və idmançının daha böyük hündürlükdə sabit vəziyyətə keçməsi və 3 saniyəlik hərəkətsiz sabit saxlama ilə nəticələnən hərəkət.
İdmançıların əmələ gətirdiyi hündəsi fiqurların üst tərəflərinin hərəkəti: Cütlüklərin əmələ gətirdiyi hündəsi fiqurların bünövrəsinin hərəkəti	Bir vəziyyətdən digərinə keçmək və 3 saniyəlik hərəkətsiz sabit saxlama ilə nəticələnən hərəkət.
Qruplarda keçid vəziyyətləri:	Bir dayaq nöqtəsində bir hərəkətsiz vəziyyətdən digər dayaq nöqtəsində digər hərəkətsiz vəziyyətə keçid

18.3 Çətinlik xalının toplanması üçün cütlüklərin/qrupların yerinə yetirdikləri bütün elementlər Çətinlik Vərəqələrində bəyan edilməli və ən azı 3 saniyə təsbit edilməlidir.

18.4 Çətinlik xalının toplanması üçün icra edilən sıçrayış və ya hərəkət Çətinlik Vərəqələrində bəyan edildiyi halda, yekun vəziyyət 3 saniyə təsbit edilməlidir.

Maddə 19: CÜTLÜKLƏRİN İCRA ETDİYİ BALANS HƏRƏKƏTLƏRİ ÜÇÜN XÜSUSİ TƏLƏBLƏR

19.1 Cütlüklərin icra etdikləri hərəkətlərə ən azı 5 tarazlıq elementi daxil olmalıdır. Hər bir elementin ən azı 1 çətinlik xalı olmalıdır.

19.2 Çətinlik dərəcəsi cədvəllərinin "Duruşlar kateqoriyası" əlavəsindən istənilən mövqedə seçilmiş, dəstək olmadan əllər üzərində durma hərəkətini "Üst tərəf" yerinə yetirməlidir.

19.3 İcra edilməyən hər element və ya yerinə yetirilməyən hər bir Xüsusi tələb üçün 1 xal silinir.

Cütlüklər üçün məhdudiyətlər

19.4 Bir hərəkətdə, cütlüyün üstə olan üzvü eyni vəziyyəti (məsələn, iki əl üstündə durmaq) ən çox 4 dəfə (2 dəfə sabit vəziyyəti saxlama, 2 dəfə aşağıdakı idmançı hərəkət edərkən) təkrar edə bilər. Üstdəki idmançı çətinlik xalı verən digər duruşa keçəndə qədər nə yuxarıdakı, nə də ki aşağıdakı idmançıya əlavə çətinlik xalı verilmir.

19.5 Çətinlik xalı toplamaq üçün seriyada və ya bilavasitə ardıcılıqda ən çoxu 4 element yerinə yetirilə bilər.

19.6 Üstdəki idmançının vəziyyətindən asılı olmayaraq, aşağıdakı idmançı bir hərəkətdə eyni elementi təkrar edə bilməz.

19.7 Aşağıdakı idmançı hərəkət zamanı dayaq nöqtəsini dəyişə bilməz.

19.8 Əgər üstəki və aşağıdakı idmançılar eyni vaxtda vəziyyətlərini dəyişərlərsə, aşağıdakı idmançının hərəkəti zamanı üstəki idmançı vəziyyətini və /və ya dayaq nöqtəsini yalnız bir dəfə dəyişə bilər.

19.9 Üstdəki və aşağıdakı idmançılar, təkrarlanma və ya məhdudiyət səbəbindən və ya Çətinlik dərəcəsi Cədvəlləri üzrə çətinlik dərəcəsi "0" olduğu üçün qiymətləndirilməyən vəziyyətdə olduqları halda, partnyor idmançının hərəkətsiz vəziyyəti və ya hərəkəti üçün əlavə çətinlik xalı verilmir.

Cütlüklərlə əlaqədar izahatlar

19.10 Çətinlik elementinin müəyyənləşdirilməsi: (Baxın: Əlavə 2)

- Üstdəki idmançının hərəkətsiz vəziyyətdə saxlanması + aşağıdakı idmançının vəziyyəti
- Dırmanma (Üstdəki idmançının hərəkətsiz vəziyyətdə saxlanması + aşağıdakı idmançının vəziyyəti də daxil olmaqla).
- Üstdəki idmançının hərəkəti + üstdəki idmançının hərəkətsiz vəziyyətdə saxlanması + aşağıdakı idmançının vəziyyəti
- Üstdəki idmançının ilkin hərəkətsiz duruş vəziyyəti + aşağıdakı idmançının hərəkəti + üstdəki idmançının hərəkətsiz vəziyyətdə saxlanması + aşağıdakı idmançının vəziyyəti.
- Üstdəki idmançının ilkin hərəkətsiz duruş vəziyyəti + üstdəki idmançının hərəkəti + aşağıdakı idmançının hərəkəti + üstdəki idmançının hərəkətsiz vəziyyətdə saxlanması + aşağıdakı idmançının vəziyyəti.

19.11 Aşağıdakı idmançının xalça üzərində hərəkətinin sonunda (məsələn, oturuş və ya şpaqat), hərəkətə dəstək məqsədilə xalçaya dirənən əl və ya əllər qaldırılmalı, bundan sonra idmançı sabit duruş vəziyyətində xalçaya toxunmamalıdır. Sabit duruş zamanı idmançının əli xalça üzərində olarsa, bu, əlavə dayaq kimi qiymətləndirilir və buna görə 0.5 xal silinir.

Maddə 20: QRUPLARIN İCRA ETDİYİ BALANS HƏRƏKƏTLƏRİ ÜÇÜN XÜSUSİ TƏLƏBLƏR

- 20.1 Çətinlik Dərəcələri Cədvəlinin iki müxtəlif kateqoriyasından seçilmiş ən azı 2 ayrı piramida formalaşdırılmalıdır.
- 20.2 Hər hərəkətdə 3 saniyə çəkən 3 hərəkətsiz qalma vəziyyəti olmalıdır.
- 20.3 Ən azı bir piramidanın icrası zamanı piramidanın zirvəsindəki idmançı tərəfindən Çətinlik Dərəcələri Cədvəlindən seçilən, dəstək olmadan əlüstü duruş elementi icra edilməlidir (Bu Xüsusi Tələb Üstdəki idmançı rolunda çıxış edən ortadakı idmançı tərəfindən yerinə yetirilə bilməz).
- 20.4 İcra edilməyən hər elementə və ya yerinə yetirilməyən hər xüsusi tələbə görə 1.0 xal silinir.

Qruplar üçün məhdudiyətlər

- 20.5 İdmançıların duruş vəziyyətini dəyişmələri piramidanın tamlığı pozulmadan və piramida dağıdılmadan, partnyor idmançılardan heç biri xalça üzərinə enmədən yerinə yetirilməli və üstdəki idmançı çətinlik dərəcəsi olan vəziyyətdə (hərəkətsiz vəziyyətdə qalma və ya hərəkət) olmalıdır.
- 20.6 Keçid üçün çətinlik dərəcəsi o halda verilir ki, bu keçid 3 saniyəlik hərəkətsiz saxlama vəziyyətindən növbəti 3 saniyəlik hərəkətsiz saxlama vəziyyətinədək icra edilsin.
- 20.7 Üstdəki idmançı bütün hərəkət ərzində eyni vəziyyətə görə çətinlik xalı ala bilər:
- 2 dəfə hərəkətsiz vəziyyətdə qalma
 - 2 dəfə keçid vaxtı
- 20.8 Bir hərəkətsiz piramidada və ya ən çoxu 3 əsaslı quruluşa malik piramidada çətinlik xalı, aşağıdakı istisna ilə, hər biri 3 saniyəlik 4 hərəkətsiz vəziyyətdə qalmaya görə verilir: 2-ci kateqoriyadan olan piramidalarda (2 üstdəki idmançının işi ilə) ən çoxu 3 hərəkətsiz vəziyyətdə qalma icra edilə bilər.
- 20.9 Bütün hərəkət ərzində ayrı-ayrı piramidaların maksimal sayı 4-dür.
- 20.10 Üstdəki, ortadakı və aşağıdakı idmançılar təkrarlanma və ya məhdudiyət səbəbindən qiymətləndirilməyən vəziyyətdə olduqda, partnyor idmançıların hərəkətsiz vəziyyətinə və ya hərəkətinə, yaxud duruşu dəyişmələrinə görə əlavə çətinlik xalı verilmir. (2 üstdəki idmançının işi ilə piramidalar istisnadır).

Qruplarla əlaqədar bəzi məsələlərə aydınlıq gətirilməsi

- 20.11 Əgər xüsusi tələblər yerinə yetirilmişdirsə, əlavə olaraq piramidalar icra edilə bilər, lakin icra edilən **bütün** piramidalar **müxtəlif** kateqoriyalardan olmalıdır. Balans hərəkətləri və qarışıq hərəkətlərdə bir xanadan olan piramidalar bütün hərəkət boyu **bir dəfə** ayrıca quruluşda və ya keçid piramidasında, yaxud da iki və ya üç əsas duruşlu piramidalarda yerinə yetirilə bilər.
- 20.12 Piramidanın hər dəfə yenidən qurulması yenidən döşəmədən başlanmalıdır.
- 20.13 2 əsas duruşlu piramidalar 1 piramida hesab edilir.
- 20.14 2 əsas duruşlu piramidalarda, icra edilmiş ilk əsas duruş piramidanın kateqoriyasını müəyyənləşdirir.
- 20.15 2-ci kateqoriyadan olan piramidalar, zirvəsində iki idmançı olan piramidalardır. Bu xüsusi kateqoriyada zirvədəki idmançılardan biri, duruşunu dəyişdirə bilər və zirvədəki ikinci idmançının və piramidanın əsasında idmançıların duruşu sabit qalsa belə, bu hərəkət və yeni sabit duruş üçün tam çətinlik xalı ala bilər. Duruşunu dəyişməyən zirvədəki ikinci idmançı birinci sabit duruş üçün ancaq bir dəfə çətinlik xalı ala bilər (Aşağıdakı idmançının vəziyyəti də yalnız bir dəfə qiymətləndirilir).
- 20.16 Partnyor idmançıların eyni zamanda icra etdikləri hərəkətlər 1 hərəkət hesab edilir. Lakin, əvvəlcə üstdəki, daha sonra ortadakı, sonra isə aşağıdakı idmançı hərəkət edərsə, bu – 3 hərəkət hesab edilir.
- 20.17 **Keçid piramidaları:** Keçidlə əlaqədar xal verilməsi üçün, ən azı bir ortadakı idmançı və/və ya aşağıdakı (bünövrədəki) idmançı dayaq nöqtəsini dəyişməlidir. Çətinlik Dərəcələri Cədvəlinin heç olmasa bir xanası dəyişdirilməlidir. Keçid piramidasının bütövlükdə qiymətləndirilməsi məqsədilə bütün bazalara çətinlik xalları verilir.

Keçidsiz, lakin birdən çox sabit duruşla icra edilən piramida üçün ən yüksək baza xalı verilir.

- 20.18 Keçid piramidasında:

- Piramidanın zirvəsindəki idmançı aşağıdakı idmançının hərəkəti zamanı duruşunu dəyişməzsə, Üstdəki idmançıya verilən çətinlik xalının müəyyən edilməsi üçün onun başlanğıc vəziyyəti nəzərə alınır.
- Piramidanın zirvəsindəki idmançı keçid zamanı duruşunu dəyişərsə, keçidin Çətinlik xalı belə hesablanır: Üstdəki idmançının başlanğıc vəziyyətinin çətinlik dərəcəsi + onun hərəkətinin çətinlik dərəcəsi + keçid üçün xal + Üstdəki idmançının hərəkətsiz vəziyyətdə qalmasına görə xal + baza quruluşuna görə xal.
- Duruş vəziyyətini dəyişərkən Üstdəki idmançı əlavə dayaqdan istifadə edə **bilməz**.

- 20.19 Piramidanın zirvəsindəki idmançının keçid zamanı və piramidanın son halında eyni duruşda olması məcburi deyildir. Məsələn, zirvədəki idmançının keçid zamanı ayaqları aralı ola bilər və o, son duruş üçün güc verərək əlləri üstə keçə bilər.

- 20.20 **Çətinlik elementinin müəyyənləşdirilməsi:** (2-ci Əlavəyə baxın).

Üstdəki idmançının hərəkətsiz vəziyyətdə saxlanması+ əsas duruş

Üstdəki və/və ya ortadakı idmançının hərəkətsiz vəziyyətdə saxlanması+ əsas duruş

Üstdəki və/və ya ortadakı idmançının hərəkəti + üstdəki və/və ya ortadakı idmançının hərəkətsiz vəziyyətdə saxlanması+ əsas duruş

Üstdəki idmançının başlanğıc vəziyyəti + aşağıdakı idmançının(ların) vəziyyətini dəyişməsi + üstdəki idmançının son vəziyyəti + yeni əsas duruş

Üstdəki idmançının başlanğıc vəziyyəti + Üstdəki idmançının hərəkəti + Aşağıdakı idmançının(ların) vəziyyətini dəyişməsi + Üstdəki idmançının son vəziyyəti + yeni əsas duruş

Üstdəki idmançının dırmanması + son vəziyyəti + əsas duruş

- 20.21 Kişilərdən ibarət qruplar: balans hərəkətləri və qarışıq hərəkətlər zamanı icra edilən piramidalardan düşə bilmək üçün, xalçanın kənarı ilə təmas edəcək şəkildə salınan bir enmə matına icazə verilir. Mat, bütün çıxış boyunca yerində qalmalıdır. Məşqçi matın çıxışdan əvvəl yerləşdirilməsi və sonra dərhal yığışdırılması üçün məsuliyyət daşıyır.

Maddə 21: CÜTLÜKLƏR, QRUPLAR TƏRƏFİNDƏN VƏ FƏRDİ QAYDADA İCRA EDİLƏN ELEMENTLƏRDƏ VAXTLA UYGUNLAŞMAMA İLƏ ƏLAQƏDAR SƏHVLƏR

- 21.1 Əgər əvvəlcədən 3 saniyəlik hərəkətsiz qalma (saxlama) elan edilərsə və 1 və ya 2 saniyə davam edən saxlama icra olunarsa, vaxtla uyğunlaşmama ilə əlaqədar müvafiq olaraq 0.6 və 0.3 xalla cərimə tətbiq edilir (Maddə 46.3). Həmin element çətinlik xalı alır və xüsusi tələblərə cavab vermiş hesab edilir. Bu qayda hərəkətlərdən sonrakı hərəkətsiz duruşlara da şamil edilir. Texniki səhv baş verərsə, cərimələr hərəkətlərin icrası üzrə hakimlər tərəfindən tətbiq edilir.
- 21.2 Cütlüklər və ya qruplar tərəfindən cəhd edilsə də baş tutmayan və ya 1 saniyədən az davam edən sabit duruşlara görə çətinlik xalı verilmir və bu elementlərlə əlaqədar olaraq, hərəkətlərin çətinlik dərəcələri üzrə hakimlər tərəfindən vaxtla uyğunlaşmama ilə əlaqədar maksimal (0.9) cərimə tətbiq edilir (Maddə 43.3). Həmin element xüsusi tələblərə cavab verməyən element hesab edilir. Hərəkətlərin icrası üzrə hakimlər hərəkətlərin icra texnikasında yol verilən səhvlərə görə müvafiq cərimə xalları çıxır, habelə elementin başa çatdırılmamasına görə 0.5 cərimə xalı və ya idmançıların yığılmasına görə 1.0 cərimə xalı tətbiq edilir.
- 21.3 Sıçrayışlardan sonra icra edilən son duruş bir saniyədən çox saxlanmazsa, çətinlik xalı verilmir və vaxtla uyğunlaşmama ilə əlaqədar 0.9 xal cərimə tətbiq edilir. Həmin element xüsusi tələblərə cavab verməyən hesab edilir. Baş verən texniki səhvlərə görə hərəkətlərin icrası üzrə hakimlər cərimə təyin edir. Əgər bu element 1 və ya 2 saniyə davam edərsə, xüsusi tələblərə cavab vermiş hesab edilir, lakin vaxtla uyğunlaşmama ilə əlaqədar cərimə xalı tətbiq edilir.
- 21.4 Cütlüklər və ya qruplar tərəfindən tarazlıq elementi qurularkən partnyor idmançılar öz yerlərini tutana qədər, Üstdəki idmançı isə öz başlanğıc vəziyyətində olduqda, idmançılar yuxarı çıxarkən və ya sabit duruş zamanı yığılarsa və ya “sürüşərsə”, vaxtla uyğunlaşmama cəriməsi tətbiq edilmir. Müvafiq texniki cərimə xalları tətbiq edilir. Çətinlik xalı almaq üçün element təkrarən icra edilə bilər.
- 21.5 Qruplarda, piramidanın əsasındakı (bünövrədəki) idmançıların keçid hərəkətləri 3 saniyəlik ilk hərəkətsiz saxlamadan 3 saniyəlik növbəti hərəkətsiz saxlamaya keçməklə icra edilir. Bu hərəkətlər 1 və ya 2 saniyə davam edərsə, vaxtla uyğunlaşmama cəriməsi tətbiq edilir, amma elementə Çətinlik xalı verilir və o, Xüsusi tələblərə cavab vermiş hesab edilir. Baş verən texniki səhvlərə görə Hərəkətlərin icrası üzrə hakimlər cərimə xalları təyin edir.
- 21.6 Keçid piramidalarında, başlanğıc və ya son vəziyyət 1 saniyədən az davam edərsə, hərəkətsiz saxlama və ya duruşu dəyişmə vəziyyətinə çətinlik xalı verilmir. Bu elementlər xüsusi tələblərə cavab verməyən hesab edilir və vaxtla uyğunlaşmama ilə əlaqədar 0,9 cərimə xalı tətbiq edilir (Maddə 43.3) hərəkətlərin icrası üzrə hakimlər elementin tamamlanmaması və ya yığılmalar da daxil olmaqla, yol verilmiş bütün texniki səhvlərə görə cərimə xalları tətbiq edirlər.

Fərdi elementlər

- 21.7 Hərəkətsiz saxlamaqla fərdi elementin icra edilməsinə cəhd göstərilərsə və ancaq 1 saniyə davam edərsə, çətinlik xalı verilir və bu element xüsusi tələblərə cavab vermiş hesab edilir. Lakin, hərəkətlərin çətinlik dərəcəsi üzrə hakimlər 0.3 xalla vaxtla uyğunlaşmama cəriməsi (Maddə 43.3), baş verən texniki səhvlərə görə isə hərəkətlərin icrası üzrə hakimlər cərimə xalları təyin edir.
- 21.8 Hərəkətsiz saxlamaqla fərdi elementin icra edilməsinə başlanarsa lakin sona qədər icra olunmazsa və ya 1 saniyədən az davam edərsə, çətinlik xalı verilmir. Bu elementlərlə əlaqədar olaraq, hərəkətlərin çətinlik dərəcələri üzrə hakimlər tərəfindən 0.6 xalla vaxtla uyğunlaşmamağa görə cərimə tətbiq edilir. (Maddə 43.3) Hərəkətlərin icrası üzrə hakimlər baş verən texniki səhvlərə görə cərimə xalları təyin edir, habelə elementin başa çatdırılmamasına görə 0.5 cərimə xalı və ya idmançıların yığılmasına görə 1.0 cərimə xalı tətbiq edilir.

Maddə 22: DİNAMİK HƏRƏKƏTLƏRİN XÜSUSİYYƏTLƏRİ

- 22.1 Yarış iştirakçıları istiqamətlərin, fırlanmaların, dönmələrin müxtəlifliyindən və bədəni müxtəlif formalara salma qabiliyyətindən istifadə edərək, həm fərdi qaydada, həm də digər partnyor idmançıların köməyi ilə havada uçuşlar nümayiş etdirməlidirlər.
- 22.2 Dinamik elementlərin səciyyəvi xüsusiyyəti partnyor idmançılar arasında kömək və qısamüddətli təmas vasitəsilə icra edilmiş uçuşdur, bu təmas uçuşu dayandırmaq və ya uçuşa kömək etmək məqsədilə edilir.

Partnyor idmançının havada hərəkət edən idmançını tutması:	Bir partnyor idmançıdan (idmançılardan) digərinə (digərlərinə) doğru uçmaq
Xalçadan partnyor idmançı tutana qədər hərəkət	Xalçadan partnyor idmançıya (və ya idmançılara) doğru uçmaq
Dinamik element (digər idmançının təkani ilə tullanış):	Yenidən xalça üzərinə enməzdən əvvəl əlavə uçuş hərəkəti etmək üçün partnyor idmançının (idmançıların) qısa müddətli köməyi ilə xalçadan uçuş
Aşağı enmə:	Partnyor idmançının (idmançıların) üzərindən xalçaya enmək və ya partnyor idmançı ilə qısa təmasdan sonra xalçaya enmək

- 22.3 Xalçaya enişlər partnyor idmançıların köməyi ilə və ya köməyi olmadan baş tutsa da, idmançının hərəkətə nəzarət etdiyi sübut olunmalıdır.
- 22.4 İdmançını tutan partnyor idmançılar hərəkətə nəzarət edə bilməlidirlər. Bu cür nəzarətin əskikliyi və ya olmaması texniki səhv sayılır və müvafiq cərimə xallarının verilməsi ilə nəticələnir.
- 22.5 Dinamik əlaqəli hərəkətlərdə dinamik elementlər yubadılmaz ardıcılıqla (templə), yəni dayanmadan və 1 elementdən digərinə keçid zamanı əlavə hazırlıq aparılmadan icra edilir.
- 22.6 Fərdi elementlər Çətinlik dərəcələri Cədvəllərindən seçilməlidir.

Maddə 23: DİNAMİK HƏRƏKƏTLƏR ÜÇÜN XÜSUSİ TƏLƏBLƏR

- 23.1 Cütlüklərin və ya qrupların icra etdiyi dinamik hərəkətlərdə havada uçuş mərhələsi ilə ən azı 6 element olmalı, bunların ən azı ikisinə idmançının havada tutulması hərəkəti daxil olmalıdır. Xüsusi tələblərə cavab vermək üçün icra edilən hər bir element ən azı 1 çətinlik dərəcəsinə malik olmalıdır.
- 23.2 İcra edilməyən hər bir element və ya yerinə yetirilməyən digər xüsusi tələb üçün 1.0 xal silinir.

Cütlük və qruplara qoyulan məhdudiyətlər

- 23.3 Aşağıda göstərilən məhdudiyətlər hərəkətin Çətinlik dərəcəsinin qiymətləndirilməsinə təsir edir.

Ən çoxu 3 aşağı enmə üçün çətinlik xalı verilir (halbuki aşağı enmələr məcburi deyildir).
 Ən çoxu 3 “üfüqi tutmaya” görə çətinlik xalı verilir (budlardan, çiyinlərdən yapışma....)
 Ən çoxu 3 dinamik əlaqəli hərəkətə (templərə) görə çətinlik xalı verilir.
 Ən çoxu 3 eyni başlanğıc vəziyyətinə görə çətinlik xalı verilir.
 Platformadan edilən ən çoxu 4 eyni çıxış vəziyyətinə görə çətinlik xalı verilir.
 Çətinlik xalı almaq üçün bir seriyada və ya bilavasitə ard-arda ən çoxu 4 element icra edilə bilər.
 Çətinlik xalı almaq üçün ən çoxu beş xalçaya enmə hərəkəti (aşağı enmələr + dinamik elementlər) icra edilə bilər.

Qadınlardan ibarət qruplar üçün əlavə məhdudiyətlər

- 23.4 Aşağıda göstərilən məhdudiyətlər qadınlardan ibarət qruplarda hərəkətlərin çətinliyinin qiymətləndirilməsinə təsir edir:
- Çətinliyi dəyərləndirilən hərəkət elementlərinin icrasında hər 3 partnyor idmançı aktiv şəkildə iştirak etməlidir. Məsələn, 1 piramidanın əsasındakı idmançı zirvədəki idmançını digər əsasdakı idmançıya “ötürə” bilər və bunun üçün çətinlik xalı ala bilər. Aşağı enən idmançıya yardım etmək elementin icrasında aktiv iştirak sayılmır. Həmin element üçün çətinlik xalı verilmir və elementin xüsusi tələblərə cavab vermədiyi hesab edilir.

Kişilərdən ibarət qruplar üçün əlavə məhdudiyyətlər

23.5 Aşağıda göstərilən məhdudiyyətlər kişilərdən ibarət qruplarda hərəkətlərin çətinliyinin qiymətləndirilməsinə təsir edir:

Partnyorların dəyişməsi ilə və ya dəyişməməsi ilə uçuş mərhələsində yerinə yetirilən eyni elementlər – eyni elementlər kimi nəzərdən keçirilməyəcəkdir.

- İki cütlük kimi formalaşan kişilərdən ibarət qrupların çıxışlarında eyni zamanda və ya ardıcıl olaraq icra edilmiş yalnız 1 element üçün çətinlik xalı verilir. Bu cür cütlük elementindən istifadəyə görə də çətinlik xalları toplanır (Elementlərin çətinlik dərəcələri cütlüklər üçün Çətinlik Dərəcələri Cədvəlindən götürülür).
- Bir idmançının, birgə hərəkət edən digər 3 partnyor idmançı tərəfindən havaya (irəliyə) atılması ilə icra edilən ancaq 1 elementə görə çətinlik xalı verilə bilər.
- Bir idmançının, birgə hərəkət edən digər 3 partnyor idmançı tərəfindən tutulması ilə icra edilən ancaq 1 dinamik elementə görə çətinlik xalı verilir.
- Üfüqi istiqamətdə havada hərəkət edən idmançının tutulması ilə icra edilən ancaq 1 elementə görə çətinlik xalı verilir.
- Birgə hərəkət edən 3 və hərəkətdə iştirak etməyən dördüncü idmançının olduğu ancaq 1 element üçün çətinlik xalı verilə bilər. Aşağı enən idmançıya yardım etmək elementin icrasında aktiv iştirak sayılmır.

Maddə 24: DİNAMİK HƏRƏKƏTLƏRİN İCRASINDA YOL VERİLƏN SƏHVLƏR

24.1 Dinamik hərəkət elementinin başlanıb başa çatdırılmadığı hallarda hərəkətlərin icrası üzrə hakimlər aşkar edilmiş texniki səhvlərə görə müvafiq cərimə xalları çıxır - üstəlik elementin başa çatdırılmaması üçün 0.5, idmançının yıxılması üçün isə 1.0 xal çıxılır. Həmin elementə çətinlik xalı verilmir və xüsusi tələblərə cavab verməyən element hesab edilir.

24.2 Dinamik hərəkət elementinin bütün mərhələləri tamamlansa da, havada hərəkət edən partnyor idmançının tutulması zamanı nəzarət itirilərsə, hərəkətlərin icrası üzrə hakimlər bu kobud səhv üçün 0.5 xal çıxır. İdmançı tutulmadığına görə və ya yerə enərkən yıxılırsa, yıxılmaya görə 1.0 xal çıxılır. Hər iki halda elementin icrasına görə çətinlik xalı verilir və element xüsusi tələblərə cavab verən hərəkət hesab edilir.

Maddə 25: QARIŞIQ HƏRƏKƏTLƏRİN XÜSUSİYYƏTLƏRİ

25.1 Qarışıq hərəkətlər həm balans hərəkətləri, həm də dinamik hərəkətlər üçün səciyyəvi elementlərdən ibarət olur.

25.2 Cütlüklər və ya qrupların icra etdiyi balans hərəkəti elementləri üçün çətinlik xalı dinamik hərəkət elementləri üçün verilən çətinlik xallarından maksimum 2 dəfə çox ola bilər və ya, əksinə olaraq, dinamik hərəkət elementləri üçün verilən çətinlik xalı tarazlıq hərəkəti elementlərinin çətinlik xalından maksimum 2 dəfə çox ola bilər.

Məsələn, cütlüklər və ya qrupların icra etdiyi dinamik hərəkət elementləri üçün 60 çətinlik xalı verilmişdirsə, balans hərəkəti elementlərinin ümumi çətinlik xalı 120-ni keçməməlidir və əksinə. Bu nisbəti əldə etmək mümkün olmazsa və qayda pozularsa, bu nisbəti pozan çətinlik dərəcəsi hesaba alınmır.

Maddə 26: QARIŞIQ HƏRƏKƏTLƏR ÜÇÜN XÜSUSİ TƏLƏBLƏR

- 26.1 Cütlüklərin və ya qrupların icra etdiyi qarışıq hərəkətlərdə havada uçuş mərhələsi ilə ən az 6 element olmalı, bunlardan üçü hərəkətsiz saxlama, üçü dinamik element, biri havada hərəkət edən idmançının tutulması olmalıdır. Hər bir element ən azı 1 çətinlik vahidinə malik olmalıdır.
- 26.2 Üstdəki idmançı dəstək olmadan əllər üstə istənilən duruş vəziyyətini icra etməlidir, bu hərəkət “Duruşlar kateqoriyasından” seçilməlidir. Bu xüsusi tələb qruplarda üstəki idmançının rolunu icra edən ortadakı idmançı tərəfindən yerinə yetirilə bilməz.
- 26.3 Çütlük və ya qrupların çıxışlarında icra edilməyən hər hərəkət üçün və ya yerinə yetirilməyən hər xüsusi tələb üçün 1.0 cərimə xalı tətbiq edilir.

Məhdudiyyətlər

- 26.4 Balans hərəkətlərinə və dinamik hərəkətlərə aid bütün məhdudiyyətlər tətbiq edilir.
- 26.5 Qarışıq hərəkətlərdə ən çox iki aşağı enmə üçün çətinlik xalı verilir.

Maddə 27: BÜTÜN HƏRƏKƏTLƏRDƏ FƏRDİ ELEMENTLƏRİN İCRA EDİLMƏSİ

- 27.1 Yalnız partnyor idmançılar tərəfindən eyni zamanda ya da ardıcılıqla icra edilən fərdi elementlər üçün çətinlik xalı verilə bilər. Lakin hər idmançının icra etdiyi elementlərin sayı fərqli ola bilər.
- 27.2 Çətinlik xalı alan hər 3 element Çətinlik Vərəqəsində bəyan edilməlidir. Seriyada icra edilən bütün fərdi elementlər çətinlik xalı alması üçün Çətinlik Vərəqələrində bəyan edilməlidir. Əgər fərdi element təkrarlanırsa və ya bəyan edilməmişdirsə, sonrakı elementlərə də çətinlik xalı verilməyəcəkdir.
- NÜMUNƏ:**
- 1) Rondat – arxaya aşma – dönərək salto = seriya = 3 element.
Bu seriyaya maksimal sayda element daxildir və **hər üç** element çətinlik xalı alması üçün Çətinlik Vərəqələrində bəyan edilməlidir.
- 27.3 Əgər partnyor idmançılardan biri fərdi elementi icra etmirsə, digər partnyor idmançı/idmançılar tərəfindən icra edilmiş elementlərə də çətinlik xalı verilmir.
- 27.4 Bir hərəkətə daxil olan, fərdi icra edilən və çətinlik xalı verilən bütün müxtəlif fərdi elementlər toplanır və partnyor idmançıların sayına bölünür, beləliklə, fərdi işin çətinlik dərəcəsi müəyyənləşdirilir. Alınan nəticə ən yaxın tam ədədə qədər, 0.5 xal olduqda isə artan istiqamətdə yuvarlaqlaşdırılır:

Yəni,

İcra edilən elementlərin çətinlik dərəcələrinin cəmi
Partnyor idmançıların sayı

- 27.5 Hər partnyor idmançının icra etdiyi fərdi elementlərin icra texnikası ayrı-ayrılıqda qiymətləndirilir.
- 27.6 Fərdi icra edilən element başlanıb başa çatdırılmadığı hallarda Hərəkətlərin icrası üzrə hakimlər tamamlanmamış elementə görə 0.5 cərimə xalı çıxır (idmançının yıxılması üçün isə 1.0 xal). Element başa çatdırılmadıqda çətinlik xalı almır. Bəzi hallarda sabit duruş vəziyyəti tələb edən fərdi elementlərə vaxtla uyğunlaşmama ilə əlaqədar cərimə xalları tətbiq edilir (məs, əllər üstündə durmaq).

VI BÖLMƏ

ARTİSTİZM

Maddə 28: Artistizm

Əsas prinsiplər

- 28.1 Artistizm anlayışı icra edilən hərəkətin xoreoqrafik quruluşu, tərtibatı və çətinlik xalı verilən elementlərin seçimi də daxil olmaqla məzmunun müxtəlifliyi ilə əlaqəlidir. Artistizm həmçinin partnyor idmançılar, hərəkətlər və musiqi arasında qarşılıqlı əlaqəni də əhatə edir.
- 28.2 Artistizm, hərəkəti icra edən qrupun və ya cütlüyün özünəməxsus xüsusiyyətlərini və üslubunu, ifadə tərzini və musiqi duyumunu əks etdirir. Bu, idmanın bütün tələblərini üstələyərək, tamaşaçıların və hakimlərin diqqətini cəlb etmək deməkdir.
- 28.3 Çıxış tamaşaçılara və hakimlərə təqdim edilir. O, hər bir cütlüyə və ya qrupa xas cəhətləri göstərməli, bunu gimnastik kostyumla vurğulayaraq, xoreoqrafiyanın bitkinliyi barədə təsir bağışlamalıdır.
- 28.4 İdmançılar çıxış vəziyyətini almazdan əvvəl və hərəkəti yerinə yetirdikdən sonra xalçadan getməzdən əvvəl hakimlərə təzim etməlidirlər.
- 28.5 Artistizm üzrə hakimlik hərəkətin başlanması ilə eyni vaxtda başlayır və final pozası ilə başa çatır. Xalça üzərinə çıxış maksimal dərəcədə çıxış vəziyyətinə yaxın və sadə olmalı, hər hansı xoreoqrafiya və musiqi ilə müşayiət olunmamalıdır. Hərəkətdən çıxış vəziyyəti çətinlik xalı veriləcək elementin bir hissəsi olmamalıdır.
- 28.6 Hərəkətin sonu musiqinin bitməsi ilə üst-üstə düşməli və hərəkətsiz duruş vəziyyəti ilə başa çatmalıdır. Vəziyyətdən çıxış üçün yerə enmə və ya aşağı enmə tələb edilən final pozası çətinlik xalı veriləcək elementin bir hissəsi olmamalıdır.
- 28.7 Xalça üzərində çıxışa yardım edən hər hansı işarələmələr etmək qadağandır.
- 28.8 İdmançıların çıxışları zamanı məşqçilər köməkçi işarələr verməməli və ya digər idmançıların fiziki yardımından istifadə edilməməlidir.
- 28.9 Yarış arenasında layiqli idmançı davranışına bütün müddət ərzində əməl edilməlidir.

Maddə 29: HƏRƏKƏTLƏRİN İCRASI / XOREOQRAFIYA

- 29.1 Xoreoqrafiya zaman və məkan baxımından və digər partnyor idmançılara nisbətən bədənin gimnastik və artistizm üzrə hərəkətlərindən ibarətdir.
- 29.2 Xoreoqrafiya - çətinlik dərəcəsinə malik elementlərin xoreoqrafik addımlar, tullanışlar və dönmələr vasitəsilə estetik şəkildə əlaqələndirilməsidir. Bu, məkandan yaradıcılıqla istifadə edilməsini, yerdəyişmələr, səviyyələr, istiqamətlər üzrə hərəkətlərin müxtəlifliyini, bədənin müxtəlif formalar almasını, müxtəlif ritm və sürətlə hərəkətini tələb edir.
- 29.3 Çətinlik dərəcəsinə malik olan elementlər və xoreoqrafiya elementləri bütün meydançadan istifadəni tələb edir.
- 29.4 Cütlük və ya qrup hərəkət elementlərini müxtəlif (aşağı, orta, yüksək) səviyyələrdə yerinə yetirməlidir.
- 29.5 Xoreoqrafiya müxtəlif hərəkətlərdən ibarət olmalıdır.
- 29.6 Xoreoqrafiya cütlüyün və ya qrupun orijinallığını nümayiş etdirməli və onların fərdi təkrarolunmazlığı barədə təsir bağışlamalıdır.

29.7 Hərəkətlər bütün məkandan maksimal istifadə edilməklə amplituda ilə və ya musiqinin müəyyənləşdirdiyi incəlik və nüanslarla icra edilməlidir.

Maddə 30: MUSIQİ DUYUMU VƏ İFADƏLİLİK

- 30.1 Yaxşı seçilmiş musiqi kompozisiyanın quruluşunu, ritmini və mövzusunı təyin etməyə kömək edir.
- 30.2 Bütün hərəkətlər xoreoqrafiya baxımından ahəngdar, məntiqi olmalı və estetik cəhətdən musiqi müşayiətinin ritmi və əhvalı ilə uyğunlaşmalıdır.
- 30.3 Hərəkətin fasiləsizliyi xoreoqrafiya ilə çətinlik dərəcəsinə malik elementlər arasında fasilələr və ya dayanmalarla pozulmamalıdır. Hərəkətin fasiləsizliyini pozmayan məntiqi fasilələrə icazə verilir.
- 30.4 Cütlük/grup bütün çıxış ərzində musiqi ilə əlaqədar olan emosiyaları ötürmək bacarığını nümayiş etdirməlidir. Partnyor idmançılar arasında hərəkətlərin ifadəliliyində ahəngdarlıq olmalıdır.

Maddə 31: PARTNYORLUQ

- 31.1 Partnyorluq daxilində fərdlər arasında qarşılıqlı təsir və qarşılıqlı əlaqə olmalıdır.
- 31.2 Partnyorlar auditoriyaya təsir edə bilmək üçün öz şəxsi münasibətləri çərçivəsindən kənara çıxmağı bacarmalıdırlar.

Maddə 32: MUSIQİ MÜŞAYİƏTİ

- 32.1 Bütün hərəkətlər musiqi sədaları altında yerinə yetirilir. Səsdən bir alət kimi istifadə edilə bilər və musiqidə məna əhəmiyyəti daşımayan sözlərin olmasına icazə verilir.
BGF Etika Qaydalarına hörmət edilərək, sözlü musiqidən yalnız bir hərəkətdə istifadə edilə bilər. Yersiz (yəni, seksual xarakterli, təhqiramiz, aqressiv, qəddarlıq, zorakılıq ifadə edən) sözlər qadağandır. Məşqçi hansı hərəkətin sözlü musiqi ilə müşayiət olunacağını seçməli və onu Çətinlik Vərəqəsində göstərməlidir. Bu qaydanın pozuntusuna görə Hakimler Briqadasının Sədri 0.5 xal cərimə tətbiq edir (sözlü musiqi ilə birdən artıq hərəkət icra edildikdə və/və ya bu Çətinlik Vərəqəsində göstərilmədikdə...)
- 32.2 Musiqi müşayiətinin yazısı ən yüksək keyfiyyətə malik olmalıdır.
- 32.3 Hərəkətin müddəti final pozasının təsbit edilməsi ilə başa çatır.
- 32.4 Əgər texniki səbəblərdən musiqi dayanmışdırsa, Hakimler Briqadasının Sədri onların çıxışını dayandırana qədər yarış iştirakçıları çıxışlarına davam etməlidirlər. Bu halda, musiqisiz çıxışa görə cərimə verilməyəcək və hərəkətin vaxtı dayandırılacaqdır.
- 32.5 Əgər yarış iştirakçıları hərəkətə başlamayıblarsa və ya düzgün olmayan musiqi səbəbindən dayanıblarsa, Hakimler Briqadasının Sədri / Baş Hakimler Heyətinin Prezidenti cərimə tətbiq edilmədən hərəkətə yenidən başlamağa icazə verə bilər. Əgər problemin dərhal həlli mümkün deyildirsə, Hakimler Briqadasının Sədri / Baş Hakimler Heyətinin Prezidentinin icazəsi ilə Texniki Direktor hərəkətin icrasını yarış sessiyasının sonuna keçirə bilər.
- 32.6 Əgər yarış iştirakçıları musiqinin səslənməsinin və ya yazısının keyfiyyətsizliyi (bunlar məşqçinin öhdəliklərinə daxildir) səbəbindən dayanıblarsa, Hakimler Briqadasının Sədri / Baş Hakimler Heyətinin Prezidentinin razılığı ilə yekun xaldan 0.3 xal çıxılmaqla hərəkətin təkrarən icra edilməsinə icazə verilir.
- 32.7 Musiqi ilə və ya musiqisiz artıq yerinə yetirilmiş hərəkətin təkrarən icra edilməsinə icazə verilmir.

Maddə 33: BOY FƏRQLƏRİ

- 33.1 Artistizmin və ya artistlik keyfiyyətinin bu cəhəti Hakimlər Briqadasının Sədri tərəfindən nəzərdən keçirilir.
- 33.2 Partnyorlar arasında boy fərqləri estetik baxımdan məntiqli olmalıdır.
- 33.3 Yarış iştirakçılarının boyları antropometriya mütəxəssisləri tərəfindən, nümayəndə heyətinin başçısı və ya məşqçinin iştirakı ilə, 1 sayılı Əlavədə təsvir edilən prosedura əsasında, yarışdan əvvəl ölçülür. Etirazların olması gözlənilən bütün ölçülərin götürülməsində Akrobatika gimnastikası üzrə Texniki Komitənin ən az bir üzvü iştirak etməlidir. Düzgün ölçmədən yayınmaq cəhdi barədə şübhələr olarsa, Prezident daxil olmaqla Baş Hakimlər Heyətinin 3 üzvü ölçülərin götürülməsində iştirak etməlidir.
- 33.4 1 sayılı Əlavəyə uyğun olaraq Hakimlər Briqadasının Sədri yekun xala cərimə xalları tətbiq edir.

Maddə 34: YARIŞ KOSTYUMU, AKSESSUARLAR VƏ KÖMƏKÇİ VASİTƏLƏR (baxın: Əlavə 6)

- 34.1 Yarış iştirakçılarının geydiyi kostyumun, aksesuarların və köməkçi vasitələrin seçimi Hakimlər Briqadasının Sədri tərəfindən qiymətləndirilir. Bunlar xarakter və dizayn baxımından **gimnastikaya** uyğun olmalı, kostyum zərif və gözəl olmalı, çıxışı artistizm cəhətdən tamamlamalıdır. Kostyum eyni zamanda gimnastların diqqətini çıxışdan yayındırmamalı, hərəkətin icrası zamanı kostyumun düzəldilməsinə ehtiyac olmamalıdır.
- 34.2 Partnyor idmançılar eyni, ya da bir-birini tamamlayan kostyumlar geyməlidir.
- 34.3 Qadın və qızlar leotard (triko, akrobatın çıxış kostyumu), unitard (legginli triko) və ya ətəkli leotard geyə bilər. Leotardlar qollu və ya qolsuz ola bilsə də, dar kəmərlə rəqs leotardları geyməyə icazə verilmir.
- 34.4 Ətəklər leotardın, taytın və ya unitardın çanaq sümüyünə təsadüf edən hissəsini örtərsə də, daha aşağıya qədər uzanmamalı, bədənə boş və ya sıx yapışmalıdır.
- Ətəyin üslubunu (kəsik və ya bəzəkli) idmançılar özü seçə bilər, lakin ətək hər zaman idmançının budlarına doğru qayıtmalıdır.
 - “Balet tutu”, “papas otları” şəklində və geyim üslubunda olan modellərə icazə verilmir.
 - Ətək leotarda tikilmiş olmalıdır (ondan ayrılmamalıdır)
- 34.5 Kişi və oğlanlar leotard və ya gimnast köynəyi ilə şortiklərdə ya da uzun gimnast şalvarında çıxış edə bilər. Kombinezon kimi tək hissədən ibarət kostyum və ya leotard geyməyə icazə verilir.
- 34.6 Kostyumun dizaynı idmanın cinsinə uyğun olmalıdır.
- 34.7 Kombinezon, şalvar və trikoların tünd rəngdə olmasına icazə verilir, bu şərtlə ki, bu rənglər buddan topuğa qədər açıq rəngli dekorativ naxışlar və ya applikasiyalarla bəzədilmiş olsun. Bu naxışlar sadə olmalıdır. Şalvarların uzunluğu və parçasının növü hər iki ayaqda eyni olmalıdır. Yalnız şalvarın ayaqlarındakı naxışlar fərqlənə bilər.
- 34.8 Atletlərin təhlükəsizliyini təmin etmək məqsədilə boş duran paltar, bağlar və aksesuarlara icazə verilmir. Qadın və kişilərin geydiyi bütün kostyumlar bədənə kip oturmalıdır ki, hakimlər bədən xətlərini dəyərləndirə bilsin.
- 34.9 Bütün kostyumlar əxlaqə zidd olmamalı, müvafiq alt paltarlarından istifadə edilməlidir. Leotardların ayaq hissələrinin kəsiyi qalça darağının (çanaq sümüyünün) üst hissəsindən yuxarı qalxmamalıdır. Sinədəki açıq yeri döş sümüyünün ortasına qədər, arxa tərəfdə isə kürəklərin aşağısına qədər davam etməlidir. Bədəni örtən krujevalı və şəffaf materialın altından althıq geyinilməlidir.
- 34.10 Təhriki-dici-cəlbedici (həddən artıq açıq), çimərlik geyiminə oxşayan, peşəkar uniforma şəklində olan, habelə dizaynında fotoreproduksiya məhsullarından istifadə edilən modellər qadağandır.

- 34.11 Yarış iştirakçıları ayaqyalın və ya bədən rəngində, yaxud ağ rəngdə, təmiz və yaxşı vəziyyətdə olan ayaqqabıda çıxış edə bilər. Şalvar geyinmiş kişi iştirakçılar ayaqqabıda çıxış etməlidirlər (çust, corab).
- 34.12 İdmançının üzv ölkənin Federasiyasına aid olduğunu göstərən nişan, yarış kostyumunda aydın görünməlidir. Bu nişan parçanın dizaynına da daxil ola bilər (baxın: BGF Yarış geyimi və Reklam Qaydaları 2017-2020)
- 34.13 Reklam hüququ Beynəlxalq Gimnastika Federasiyasının yarış geyiminə və Reklama dair Qaydalarında müəyyənləşdirilmişdir.
- 34.14 Yarış kostyumuna aid olan hər bir pozuntu Hakimlər Briqadasının Sədri tərəfindən cərimə xallarının tətbiqi ilə nəticələnir.

Aksessuarlar və Köməkçi vasitələr

- 34.15 Sırğalar, sancaqlar, zəncirlər, bəzək əşyaları, üzüklər, qolbaqlar və pirsinq də daxil olmaqla zərgərlik əşyalarına icazə verilmir.
- 34.16 Parıldayan bəzək əşyaları, daşlar, kəmərlər və krujeva kostyumun parçası ilə vəhdət təşkil etməli və ona möhkəm tikilməlidirlər, lakin əgər onlar yarış iştirakçılarının zədələnməsinə səbəb olarsa, buna görə məşqçilər və idmançılar məsuliyyət daşıyır.
- 34.17 Saçların yığılması üçün istifadə edilən saç sancaqları, lentlər, rezinlər, bantlar təhlükəsiz olmalıdırlar. Digər aksessuarlardan (diademalar, lələklər, güllər) istifadəyə icazə verilmir.
- 34.18 Üzün rənglənməsinə icazə verilmir. Makiyaj sadə olmalı, cəlbedici olmamalı, teatr (heyvan və ya insan) obrazını canlandırmamalıdır.
- 34.19 Kəmərlər və baş üçün altlıqlar kimi hərəkətlərin icrasını asanlaşdıran vasitələrə icazə verilmir. Teyplər (bintlər, plastirlər) və dəstəkləyici bandajlar neytral rəngli olmalıdırlar. Neytral rəngdə olmayan istənilən müstəsna zəruri təsbitedici vasitələr, məsələn, dizdə pərçimlər, cərimə tətbiq edilmədən geyinilə bilər, bu halda Federasiya Texniki Komitəyə xüsusi icazə üçün rəsmi müraciət etməlidir.
- 34.20 Hər bir pozuntu Hakimlər Briqadasının Sədri tərəfindən cərimə xallarının tətbiqi ilə nəticələnir.

VII BÖLMƏ

HƏRƏKƏTLƏRİN İCRASI VƏ İFA TEXNİKASI

Maddə 35: HƏRƏKƏTLƏRİN İCRASI VƏ İFA TEXNİKASI

- 35.1 İfa texnikası (hərəkətlərin icrası) yerinə yetirilən hərəkətin keyfiyyəti ilə müəyyənləşdirilir.
- 35.2 Hər bir hərəkət ideal icra meyarları baxımından qiymətləndirilir.
- 35.3 Hərəkətlərin icrası üzrə hakimlər yerinə yetirilmiş hər bir elementin amplitudasını və texniki dəqiqliyini nəzərə alır. Buraya bədənin elastikliyi, gərilərək uzanması, hərəkətin tam icra edilə bilməsi, yəni elementin yerinə yetirilməsi zamanı məkandan maksimal istifadə aiddir. Cütlüklər, qruplar tərəfindən icra edilən və fərdi qaydada icra edilən hər bir element nəzərə alınır.
- 35.4 Bədənin forması, xətləri və bucaq altında dönmələri məşqçilər və hakimlər tərəfindən razılaşdırılmış texniki mükəmməllik meyarları baxımından nəzərdən keçirilir.
- 35.5 İcra texnikasının effektivliyi elementin icrasına nə dərəcədə yumşaq başlanması, hərəkətsiz duruşlar zamanı müvazinətin saxlanması, duruşlardan dəqiq çıxış və aşağı enmə, tullanma elementlərinin ritmikliyi, özünə əminliklə tullanmaq, havada hərəkət edən idmançıları tutmaq və itələmək qabiliyyəti əsasında dəyərləndirilir. Dinamik elementlər zamanı idmançılar havada mümkün olan ən uzaq məsafələrə uçmalıdır.
- 35.6 Qiymətləndirmə meyarları:
- İcra texnikasının effektivliyi.
 - Bədən xətlərinin və formalarının dəqiqliyi.
 - Cütlük və qruplar tərəfindən icra edilən elementlərin və fərdi elementlərin icra edilmə amplitudası: balans elementlərində tam elastiklik və dinamik elementlərdə maksimal hündürlük.
 - Hərəkətsiz elementlərin sabitliyi.
 - Özünə əminliklə havada hərəkət edən idmançıların tutulması, atılması və itələnməsi.
 - Xalçaya enərkən səhvə yol verməmək.

VIII BÖLMƏ

HƏRƏKƏTLƏRİN ÇƏTİNLİYİ

Maddə 36: HƏRƏKƏTLƏRİN ÇƏTİNLİYİ

- 36.1 Hərəkətlərin çətinliyi onun tərkibinə daxil olan elementlər əsasında müəyyən edilir.
- 36.2 Çətinlik xalları yalnız cütlük, qrup tərəfindən və ya fərdi qaydada icra edilən elementlərə görə verilir.
- 36.3 Cütlük, qrup tərəfindən və ya fərdi qaydada icra edilən elementlərin çətinlik dərəcələri BGF Akrobatika gimnastikası üzrə ayrıca dərc edilən Hərəkətlərin Çətinlik Dərəcələri Cədvəlində verilir.
- 36.4 Böyük yaşlı idmançılar tərəfindən icra edilən elementlərin çətinlik səviyyəsinin limiti yoxdur ("məhdudiyətsiz"). Lakin yüksək riskli elementlərin mürəkkəbliyi, Səhvlər Cədvəlinə əsasən cərimələndirilən hərəkətin pis icrasına bəraət qazandıra bilməz.
- 36.5 Çətinlik xalı yalnız Çətinlik Vərəqəsində göstərilən və icra edilən elementlərə görə verilir. Bu elementlər Çətinlik Dərəcələri Cədvəllərindən seçilməlidir.
- 36.6 Qarışıq hərəkətlərin tərtibatı üçün xüsusi göstərişlər mövcuddur (25.2).
- 36.7 Bütün hərəkətlərdə xüsusi tələblərə əməl edilməməsinə, qadağan edilən elementlərin icrasına, tələb olunan müddət ərzində icra edilməyən cütlük/grup elementləri və ya fərdi elementlərə, elementlərin icra ardıcılığına uyğun olmayan şəkildə yazılmış Çətinlik Vərəqələrinə görə hərəkətlərin çətinlik dərəcəsi üzrə hakimlər idmançının yekun xalından cərimə xalları çıxı bilər.
- 36.8 Balans hərəkətlərində və qarışıq hərəkətlərdə Çətinlik Vərəqələrində 3 saniyəlik saxlama kimi göstərilən elementlər çıxış zamanı çətinlik üzrə hakimlər tərəfindən 3 saniyəlik saxlamalar kimi qiymətləndirilir. Element 3 saniyədən az davam edərsə, eyni hakimlər vaxt səhvlərinə görə cərimələri tətbiq edir, bu cərimələr yekun xaldan çıxılır.

Maddə 37: ÇƏTİNLİK VƏRƏQƏLƏRİ

- 37.1 Çətinlik vərəqəsi icra ediləcək cütlük, qrup elementlərini və ya fərdi elementləri **illüstrasiya edilmiş (kompüter) şəkildə** bəyan edən vasitələrdir. Hər bir element üçün elementin Çətinlik Dərəcələri Cədvəlindəki çətinlik xalı, həmin cədvəlin hansı səhifəsində olduğu və nömrəsi Çətinlik Vərəqəsində həmişə göstərilməlidir. Habelə, hərəkətsiz saxlamaların nəzərdə tutulan müddəti də bəyan edilməlidir.
- 37.2 Çətinlik Vərəqəsini düzgün hazırlamaq və səliqə ilə doldurmaq məşqçinin məsuliyyətinə daxildir.
- 37.3 Nümayəndə heyətləri, yarış üçün qeydiyyatdan keçərkən və yarışın başlamasına ən az 48 saat qalmış, milli komanda tərkibindəki cütlük və qrupların hər birinin icra edəcəyi hər çıxış üçün **bir** çətinlik vərəqəsi təqdim etməlidir (İş Planında digər məlumatın olması istisnadır). Çətinlik Vərəqələrinin təqdim edilməsinin son müddətləri aşağıdakı kimidir:

Təsnifat yarışları – yarışa qeydiyyat zamanı.

Finallar – təsnifat yarışını bitdikdən sonra 1 saat ərzində.

- 37.4 Adətən, Çətinlik Vərəqələri şəxsən nümayəndə heyətinin başçısı tərəfindən yarışa qeydiyyatdan keçərkən təqdim edilir. Təqdim edilən Çətinlik Vərəqələri Təşkilat Komitəsi tərəfindən qeydə alınır. Bəzi müstəsna hallarda, hər hansı bir komanda yarışın başlanmasına ən az 48 saat qalmış qeydiyyatdan keçmədikdə, Çətinlik Vərəqələrini poçt vasitəsilə, rəsmi qeydiyyat tarixinə Çətinlik Vərəqəsinin gəlib çatması şərti ilə göndərə bilər. Çətinlik Vərəqələri yenə də vaxtında çatmazsa, həmin komanda cərimə alır. Çətinlik Vərəqələri elektron poçt vasitəsilə qəbul edilir, faks vasitəsilə isə qəbul edilmir.

- 37.5 Rəsmi Çətinlik Vərəqələri qabaqcadan müəyyən edilmiş qaydada istifadə və tərtib edilməlidir. Bu vərəqələrin nümunəsi Çətinlik Dərəcələri Cədvəlində verilmişdir. Qeyri-rəsmi və ya oxunmayan formatda təqdim edilən Çətinlik Vərəqələri daha düzgün hazırlanması üçün geri qaytarılır və Hakimler Briqadasının Sədri tərəfindən gecikən təqdimat üçün cərimə tətbiq edilir.
- 37.6 Çətinlik Vərəqəsində əvvəlcə cütlüklər və qruplar tərəfindən icra edilən elementlər icra edilmələri nəzərdə tutulan ardıcılıqla göstərilməlidir. Fərdi elementlər ayrıca və nəzərdə tutulan ardıcılıqla göstərilir. Çətinlik Vərəqəsində göstərilən elementlər əvvəlcədən bəyan edilən ardıcılıqla icra edilməzsə, hərəkətlərin çətinlik dərəcəsi üzrə hakimler yekun xaldan 0.3 cərimə xalı çıxır.
- 37.7 Çətinlik Vərəqələrinə yalnız çətinlik xalı verilən elementlər daxil edilməlidir. Əgər daha artıq sayda element bəyan edilmişdirsə, onlardan ilk 8 element çətinlik dərəcəsi ala biləcək və Çətinlik Vərəqəsinin düzgün doldurulmaması üçün 0.3 cərimə xalı tətbiq ediləcəkdir.
- 37.8 Yalnız Çətinlik Vərəqələrində bəyan edilən və icra edilən elementlərə çətinlik dərəcəsi verilir. Çətinlik Vərəqələrinə ən çox bir alternativ element daxil edilə bilər. Birdən artıq alternativ elementin qeyd edildiyi Çətinlik Vərəqəsi düzəliş aparılması üçün geri qaytarılır və gecikən təqdimat üçün cərimə tətbiq edilir (Maddə 43.2). Alternativ element anlayışı elementlərin təsbit müddətlərinə aid deyildir.

İzahat: İstənilən halda 23.3, 23.4 və 23.5 maddələrində göstərilmiş məhdudiyyətlər tətbiq ediləcəkdir.

- 37.9 Dünya səviyyəli yarışların başlanmasından ən az 12 saat əvvəl çətinlik üzrə hakimler məşqçilərə əvvəlcədən müəyyən edilmiş yer və vaxtda Çətinlik Vərəqələri ilə əlaqədar problemlər barədə məlumat verir. Bu problemlərin həlli üçün məşqçi məsuliyyət daşıyır. Çətinlik üzrə hakimler yarışın başlamasına ən çoxu 90 dəqiqə qalana qədər Çətinlik Vərəqələrinin yenidən təqdim edilməsinə icazə verir.

Yarış zamanı Çətinlik Vərəqələrində problemlər aşkarlanarsa, elementlərə görə düzgün çətinlik dərəcəsi təshih edilməlidir. Çətinlik üzrə hakimlərə, Çətinlik Vərəqələrində nəzərdən keçirmə dövründə səhvlərin müəyyən edilməsinə görə cərimə tətbiq edilə bilər.

- 37.10 Müstəsna hallarda (məsələn, zədə alma) çətinlik üzrə hakimler birtərəfli qaydada, yarışın başlanmasına 30 dəqiqə qalana qədər Çətinlik Vərəqələrinə kiçik dəyişikliklər edilməsinə icazə vermək hüququna malikdir. Bu dəyişiklik, dəyişdirilən elementin illüstrasiya edilməsi, onun çətinlik dərəcəsinin göstərilməsi, onun Çətinlik Dərəcələri Cədvəlindəki nömrəsi və səhifə nömrəsi bəyan edilməklə həyata keçirilir. Çətinlik üzrə hakimler çətinlik dərəcəsinə təsdiqləyir və Hakimler Briqadasının Sədri ilə Baş Hakimler Briqadasını aparılan dəyişikliklər barədə xəbərdar edir. Sonradan edilən dəyişikliklərlə əlaqədar çətinlik xalı verilmir.
- 37.11 Əgər finalda ayrı-ayrı elementlər dəyişdiriləcəksə və ya digər hərəkət icra ediləcəksə, bəyan edilmiş çətinlik dərəcəsi və yeni Çətinlik Vərəqəsi də daxil olmaqla, dəyişikliklər yoxlanması üçün, əvvəlcədən müəyyən edilmiş yer və vaxtda, təsnifat yarışlarının başa çatmasından sonrakı bir saat ərzində təqdim edilməlidir. Çətinlik dərəcələri üzrə hakimler yeni Çətinlik Vərəqələrini yoxlayır və final yarışlarının başlanmasınadək Hakimler Briqadasının Sədrinin və Baş Hakimler Briqadasının həmin vərəqələrin surətlərini almasını təmin edir.

Maddə 38: YENİ ELEMENTLƏR

- 38.1 Akrobatika gimnastikası üzrə Texniki Komitə yeni elementləri dövr ərzində dörd dəfə qiymətləndirir. Mövcud Çətinlik Dərəcəsi Cədvəllərində ya dərc edilmiş məlumat bülletenlərində rast gəlinməyən və qadağan olunmuş kimi qeyd edilməyən elementlər yeni elementlər hesab edilir.
- 38.2 Cədvəllərdə yerləşdirilmiş elementlərdən prinsipial olaraq fərqlənməyərək, ancaq kiçik stilistik dəyişikliklərlə icra edilən elementlər yeni element hesab edilmir. Çətinlik Vərəqələrinə qeyd edilərkən həmin elementlər mövcud elementlə eyni eyniləşdirmə nömrəsinə və eyni çətinlik dərəcəsinə malik olur.
- 38.3 Elementin qiymətləndirilməsi üzrə sorğu Çətinlik Dərəcələri Cədvəlində verilən rəsmi formadan istifadə edilməklə, akrobatika gimnastikası üzrə Texniki Komitənin katibinə elektron məktub vasitəsilə göndərilə bilər. Bu tələb ətraflı illüstrasiya, element üçün təklif edilən çətinlik dərəcəsi və elementə aid, elektron məktub vasitəsilə göndərilən videoyazı ilə müşayiət edilməlidir.
- 38.4 Yeni elementin qiymətləndirilməsi üzrə sorğu, bütün müşayiət edən sənədlərlə birlikdə, Milli Federasiya tərəfindən hər il mayın 1-dək təqdim edilməlidir.
- 38.5 Yuxarıda göstərilən tələblərə uyğun olmayan qiymətləndirmə sorğularına baxılmayacaqdır.
- 38.6 BGF Akrobatika Gimnastikası üzrə Texniki Komitə tərəfindən qiymətləndirilmiş elementlər hər il dərc ediləcək və onların çətinlik dərəcələri növbəti ilin yanvarın 1-dən qüvvədə olacaqdır.

IX BÖLMƏ

HƏRƏKƏTLƏRİN QIYMƏTLƏNDİRİLMƏSİ

Maddə 39: QIYMƏTLƏNDİRMƏ

Əsas prinsiplər

- 39.1 Balans hərəkətləri, dinamik və qarışıq hərəkətlərin hər biri özünəməxsus xüsusiyyətlərə malikdir və artistizm, çətinlik dərəcəsi, icra texnikası nöqteyi-nəzərindən qiymətləndirilir.
- 39.2 Hakimler Briqadasının Sədri briqadadakı bütün hakimlərin xalları qaydalara uyğun olaraq verməsini təmin etməlidir.
- 39.3 Artistizm üzrə hakimler icra edilən hərəkətlərin artistizm baxımından qiymətləndirir və **Artistizm üzrə “A” xalı** verir.
- 39.4 Hərəkətlərin çətinlik dərəcəsi üzrə hakimler hərəkətlərin çətinlik xalını birgə müəyyən edir. Yekun çətinlik dərəcəsi **Çətinlik üzrə “D” xalına** çevrilir.
- 39.5 Hərəkətlərin icrası üzrə hakimler hərəkətlərin icra texnikasını dəyərləndirir və **İcra üzrə “E” xalı** verir.
- 39.6 Hakimler Briqadasının Sədri Artistizm “A”, İcra “E” və Çətinlik “D” xallarının toplanması ilə alınan xalın cəmindən **“P” cərimə xalları** çıxır.

Maddə 40: XALLAR VƏ XALVERMƏ

- 40.1 Tamaşaçılara “E”, “A”, “D” xalları, cərimə xalları və yekun xal və tutulan yerlər açıqlanır.
- 40.2 Bütün yarışlarda hərəkətlərin icrası və artistizm 0.001 (mində bir) dəqiqliklə 0 – 10.0 xal aralığından verilən xallarla qiymətləndirilir.
- 40.3 Böyüklər üçün çətinlik dərəcəsi üzrə qiymətləndirmə məhdudiyətsizdir. Yaş qrupları (Age Group, yuniorlar) üçün çətinlik dərəcələri məhduddur.

Artistizm üzrə “A” xalı

- 40.4 Yerinə yetirilmiş hərəkətin icrası üçün artistizm xalı (“A”) 4 artistizm üzrə hakimin verdiyi ən yüksək və ən aşağı xal nəzərə alınmadan, iki digər xalın orta rəqəmidir.

Çətinlik dərəcəsi üzrə “D” xalı

- 40.5 Hərəkətin tərkibində icra edilən ayrı-ayrı elementlərə verilən çətinlik xalları toplanaraq ümumi mürəkkəbliyin dərəcəsini əmələ gətirir və onun əsasında hərəkətə aid yekun çətinlik xalı hesablanır.
- 40.6 Qiymətləndirilən çətinlik dərəcəsi 100-ə bölünməklə “D” çətinlik xalına çevrilir.
- 40.7 Hərəkətin çətinlik dərəcəsi üzrə hakimler razılaşdırdıqdan sonra, hərəkətin çətinlik xalı nümayiş etdirilir.

Hərəkətin icrası üzrə “E” xalı

- 40.8 Hərəkətlərə verilən icra xalı (“E” xalı) hərəkətlərin icrası üzrə 4 hakimin verdiyi ən yüksək və ən aşağı xal nəzərə alınmadan, iki digər hakimin xalının orta rəqəmidir. Daha sonra orta qiymət yuvarlaqlaşdırılmadan 0.001 (mində bir) dəqiqliklə ikiyə vurulur (x2).

Xalın cəmi

- 40.9 Xalın cəmi, Hakimlər Briqadasının Sədri və / və ya çətinlik üzrə hakimlərin cərimə xalları çıxmasından əvvəlki xaldır.
- 40.10 Böyük yaşlı idmançıların icra etdiyi hərəkətlərlə əlaqədar maksimal xal limiti yoxdur.
- 40.11 Hərəkətlər üçün xalın cəmi aşağıdakı düstura əsasən hesablanır:

$$\text{Artistizm üzrə xal (A) + Çətinlik xalı (D) + İcra xalı (E) = Çıxış üzrə yekun xal}$$

Maddə 41: XALIN CƏMİNDƏN ÇIXILAN CƏRİMƏ XALLARI

- 41.1 Hakimlər Briqadasının Sədri bütün cərimə xallarını toplayır və alınan rəqəmi xalın cəmindən çıxır. Bu, aşağıdakı düstur vasitəsilə ifadə edilir:

Xalın cəmi – Cərimə xalları = Yekun xal

- 41.2 **Hakimlər Briqadasının Sədri** alınan xalın cəmindən aşağıdakı hallara görə cərimə xalı çıxır:
- Çətinlik Vərəqəsinin vaxtından gec təqdim edilməsi.
 - Partnyor idmançıları arasında boy fərqi normadan kənar olması
 - Hərəkətin icrasının icazə verilən vaxtdan çox davam etməsi
 - Birdən artıq hərəkətdə sözlü musiqidən istifadə edilməsi
 - Üzrlü səbəb olmadan hərəkətin icrasına yenidən başlamaq
 - Xalçanın məhdudlaşdırıcı xəttindən kənara enmək, addım atmaq və yıxılmaq
 - Kostyum və aksesuarlara aid normalara əməl edilməməsi
- 41.3 **Çətinlik üzrə hakimlər** alınan xalın cəmindən aşağıdakı hallara görə cərimə xalı çıxır:
- Çətinlik Vərəqəsində bəyan edilən və ya tələb edilən müddət davam etməyən hərəkətsiz saxlamalar
 - Xüsusi Tələblərin yerinə yetirilməməsi.
 - Qadağan edilmiş elementlərin icra edilməsi
 - Elementlərin Çətinlik Vərəqəsində bəyan edilmiş ardıcılıqla yerinə yetirilməməsi

Maddə 42: XALLARA QARŞI ETİRAZ ŞİKAYƏTİ

- 42.1 Ədaləti bərqərar etmək naminə, əgər çətinlik xalı icra edilən elementə uyğun olmazsa, yaxud qiymətləndirilən çətinlik dərəcəsinin hesablanması, onun çətinlik xalına çevrilməsi və ya yekun xalın hesablanması zamanı səhvlərə yol verilmişdirsə, Baş Hakimlər Briqadasına xalların yenidən nəzərdən keçirilməsi üçün etiraz şikayəti vermək olar.
- 42.2 Etiraz şikayətindən sonra çətinlik xalında dəyişiklik olarsa, çətinlik üzrə hakimlərin çıxdığı cərimə xalları da yenidən nəzərdən keçirilə bilər.
- 42.3 Federasiyalar, yalnız öz idmançıları ilə əlaqədar etiraz şikayəti verə bilər.
- 42.4 İcra və artistizm xallarına, vaxt səhvlərinə və digər cərimələrə qarşı apelyasiya verilə bilməz.

- 42.5 Çətinlik xalı açıqlandıqdan sonra, araşdırma üçün şikayət ən gec xalın elan edilməsindən sonra icra edilməli olan növbəti çıxışın başlanğıcına qədər edilməlidir. Federasiyanın əvvəlcədən bəyan edilmiş nümayəndəsi öz gimnastı ilə əlaqədar etiraz şikayəti vermək üçün xüsusi apelyasiya kartını Baş Hakimlər Briqadasının Prezidentindən və ya bu məqsədlə xüsusi olaraq təyin edilmiş digər məsul şəxsdən götürür.
- Apelyasiya kartı şifahi ünsiyyət qurulmadan verilir.
 - İnformasiya tablosunda etiraz şikayətinə baxıldığı göstərilməlidir.
 - Apelyasiya kartı, apelyasiyanın səbəbinin yazılı izahı ilə müşayiət edilməlidir.
 - Apelyasiya kartı təqdim edildikdən 4 dəqiqə sonra araşdırma aparılması üçün yazılı tələb verilməlidir. Əks halda apelyasiyaya baxılmır.
 - Apelyasiyanın verilməsi üçün, Federasiya tərəfindən verilən hər növbəti apelyasiya ilə artan müəyyən məbləğ ödənilməlidir.
 - Apelyasiya kartının verilməsi mahiyyət etibarını ilə Baş Katibliyə və ya onun nümayəndəsinə yarışın sonuna qədər müvafiq ödənişin həyata keçirilməsi öhdəliyinə aid müqavilə rolunu oynayır.
- 42.6. Baş Hakimlər Briqadasının Prezidenti (və ya onun nümayəndəsi) çətinlik üzrə mütəxəssislərinə və Hakimlər Briqadasının Sədrinə alınmış etiraz barədə dərhal məlumat verir. Hakimlər Briqadasının Sədri dərhal çətinlik üzrə hakimlərdən çətinlik dərəcəsi üzrə xalları yenidən nəzərdən keçirməyi tələb edir.
- 42.7 Növbəti yarış iştirakçılarının çıxışından əvvəl məsələ həll edilməzsə, ilkin hesablanmış xal “müvəqqəti xal” kimi təqdim ediləcək və yarış mərhələləri başa çatdıqdan sonra, lakin istənilən mükafatlandırma mərasiminin başlanmasına qədər yenidən nəzərdən keçiriləcəkdir.
- 42.8 Etiraz şikayətinin əsaslı olduğu sübut olunarsa, apelyasiya vermək üçün ödənilən məbləğ geri qaytarılır. Apelyasiya şikayəti rədd edilərsə, həmin məbləğ müsadirə edilir və BGF Təsisat Fonduna köçürülür.

X BÖLMƏ SƏHV VƏ CƏRİMƏ CƏDVƏLLƏRİ

Maddə 43: HAKİMLƏR BRİQADASININ SƏDRİNİN VƏ HƏRƏKƏTLƏRİN ÇƏTİNLİK DƏRƏCƏLƏRİ ÜZRƏ HAKİMLƏRİN TƏTBİQ ETDİYİ CƏRİMƏLƏR

43.1 0.1-dən 1.00-dək cərimə xalları Səhvlər Cədvəlində göstərilmişdir.

43.2 YEKUN XALIN HESABLANMASI ZAMANI HAKİMLƏR BRİQADASI SƏDRİNİN VERDİYİ CƏRİMƏ XALLARI

HAKİMLƏR BRİQADASININ SƏDRİNİN VERDİYİ CƏRİMƏLƏR		Cərimə
1.	Hərəkətin vaxtından çox davam etməsi	hər saniyə üçün 0.1 xal
2.	1 saylı Əlavəyə əsasən, partnyor idmançılar arasında, növbəti daha hündür partnyor idmançıdan boy fərqi	0,5 və ya 1.0
3.	Yarış meydançasında əsl idmançı kimi hərəkət etməmək	0.5
4.	Çətinlik Vərəqəsinin gec təqdim edilməsi	hər hərəkət üçün 0.3
5.	Üzrlü səbəb olmadan hərəkətin icrasına yenidən başlamaq.	0.3
6.	Musiqi üzrə səhvlər (yolverilməyən sözlər, birdən artıq hərəkətdə sözlü musiqi /Çətinlik Vərəqəsində qeyd edilməmiş musiqi ...).	0.5
7.	Hərəkətin başlanğıcında və sonunda hakimlərə təzim etməmək.	0.3
8.	Xalçanın məhdudlaşdırıcı xəttindən kənara addım atmaq	hər dəfə 0.1
9.	Xalçanın kənarına iki ayaq üstə enmək və ya xalça xəttindən kənara yığılmaq	hər dəfə 0.5
10.	Musiqi verilməmiş çıxışa başlamaq və ya çıxışı musiqi başa çatdıqdan əvvəl və ya sonra bitirmək.	0.3
11.	Reklam qaydalarına əməl etməmək (Çıxış kostyumunda milli emblem aydın görünür).	0.2
12.	İdmançının əllə kostyumu düzəltməsi. Aksesuarların itirilməsi. Ətəyin budlara doğru geri qayıtmaması.	hər dəfə 0.1
13.	Kostyumlar üzrə tələblərin bu cədvəldə göstərilməmiş pozuntularına görə bütün cərimələr	hər hərəkət üçün 0.3
14.	Ədəbsiz kostyum (məsələn, sinənin çox açıq qalması).	0.5
15.	Qadağan edilmiş kostyumdan istifadə (məsələn, geyimin – uniformanın xüsusiyyəti).	0.5
16.	Partnyor idmançılar arasında danışmaq, işarə vermək.	0.1
17.	Yan xətdən işarə vermək	0.3
18.	Xalça üzərində işarələr, əlavə mat (Balans və Qarışıq hərəkətlər zamanı GM istisnadır) və ya məşqçinin xalça üzərində olması	0.5
19.	Məşqçinin fiziki köməyi	1.0

43.3 YEKUN XALIN VERİLMƏSİ ZAMANI CƏRİMƏLƏR

ÇƏTİNLİK ÜZRƏ HAKİMLƏRİN VERDİYİ CƏRİMƏLƏR		Cərimələr
1.	Hərəkətsiz cütlük və qrup elementlərinin bəyan edilən və ya tələb edilən müddət davam etməməsi	Hər çatışmayan saniyə üçün 0.3 xal
2.	Hərəkətsiz cütlük və qrup elementlərinin bir saniyədən az davam etməsi	Vaxt səhvi üçün 0.9 xal çətinlik xalı verilmir Xüsusi tələblərə cavab vermədiyi hesab edilir
3.	1 saniyə davam edən fərdi hərəkətsiz element	Vaxt səhvi üçün 0.3 xal
4.	1 saniyədən az davam edən fərdi hərəkətsiz element	Vaxt səhvi üçün 0.6 xal çətinlik xalı verilmir
5.	İcrasına başlanan lakin başa çatdırılmayan elementlər	Çətinlik xalı verilmir Xüsusi tələblərə cavab vermədiyi hesab edilir
6.	Kompozisiya üçün Xüsusi Tələblərin hər bir pozuntusu.	Hər pozuntu üçün 1.0 xal
7.	Qadağan edilmiş elementin icrası	Hər element üçün 1.0 xal
8.	Bəyan edilmiş ardıcılıqla icra edilməyən və ya icazə verildiyindən çox bəyan edilən elementlər	0.3

Maddə 44: ARTİSTİZM ÜZRƏ HAKİMLİK

Artistizmin qiymətləndirilməsi – iştirakçının (ların) təkcə “NƏ” icra etdikləri deyil, həm də bunu “NECƏ” və “HARADA” icra etdikləridir.

44.1 Təqdim edilmiş strukturadan istifadə edilməklə, Artistizm üçün Artistizmin aşağıdakı meyarları **müsbət** baxımdan qiymətləndirilir:

Partnyorluq	Maksimum 2.0
İfadəlilik	Maksimum 2.0
İcra	Maksimum 2.0
Yaradıcılıq	Maksimum 2.0
Musiqi duyumu	Maksimum 2.0

Artistizm hazırkı Qaydaların Artistizm hissəsində qeyd edilmiş bütün meyarlar üzrə, şkalanın köməyi ilə qiymətləndirilir.

44.2 **Meyarların təsviri:**

1. Partnyorluq

Partnyorluq cütlükdə və ya qrupda olan fərdlər arasında məntiqi əlaqə yaradır və bu əlaqə gözlə görünən qarşılıqlı əlaqədə öz əksini tapır.

2. Hərəkətlərin ifadəliliyi

- Tamaşaçılara idmançıların fikirlərini və hissələrini, xasiyyətini, əhvalını anlamağa kömək edir.
- İdmançının emosiyalarını ətrafdakılara ötürür.

3. Hərəkətlərin icrası

Amplitudanın, məkanın, yerdəyişmələrin, səviyyələrin, sinxronlaşmanın köməyi ilə yerinə yetirilən akt, proses və ya incəsənətdir.

4. Yaradıcılıq

Təxəyyülün, orijinallığın, ixtiraçılıq qabiliyyətinin, ilhamlanmanın nümayiş etdirilməsidir. Kompozisiyada, girişlərdə / çıxışlarda, elementlərdə müxtəliflik.

5. Musiqi duyumu

İştirakçılar bütün çıxışları ərzində musiqini ifadə edirlər:

- Musiqi ilə uyğunlaşaraq, bədən formalarını və hərəkətləri ritmə, tempə, melodiya və əhvala tabe etmək;
- Musiqi vurğuları ilə sinxronlaşmaq;
- Hərəkətlərin ölçüsünü / gücünü və ya sürətini / tempini musiqi ilə uyğunlaşdırmaq;
- Melodiyanın, onun ritm dəyişikliklərinin və əhvalın təsiri altında olan ifadəli hərəkətlərin müxtəlif kombinasiyalarından istifadə etmək.

44.3 HƏR BİR MEYAR ÜÇÜN SƏVİYYƏLƏR ŞKALASI

Çox əla: 2.0	Kompozisiyaya müstəsna səviyyəli meyarlar daxildir/ nümayiş etdirilir
Çox yaxşı: 1.8 – 1.9	Kompozisiyaya yüksək səviyyəli meyarlar daxildir/ nümayiş etdirilir
Yaxşı: 1.6 – 1.7	Kompozisiyaya yaxşı səviyyəli meyarlar daxildir/ nümayiş etdirilir
Qənaətbəxş: 1.4 – 1.5	Kompozisiyaya orta səviyyəli meyarlar daxildir/ nümayiş etdirilir
Zəif: 1.2 – 1.3	Kompozisiyaya aşağı səviyyəli meyarlar daxildir/ nümayiş etdirilir
Qəbuledilməz: 1.0 – 1.1	Kompozisiyaya yolverilməz səviyyəli meyarlar daxildir/ nümayiş etdirilir

44.4 ARTİSTİZMİN QIYMƏTLƏNDİRİLMƏSİNİN TÖVSIYƏ EDİLƏN DİAPAZONLARI:

- Çox gözəl hərəkət 9.6 və 10.0 arası xal
- Çox yaxşı hərəkət 9.0 və 9.5 arası xal
- Yaxşı hərəkət 8.0 və 8.9 arası xal
- Qənaətbəxş hərəkət 7.0 və 7.9 arası xal
- Zəif hərəkət 6.0 və 6.9 arası xal
- Qəbul edilməyən hərəkət 5.0 və 5.9 arası xal

Maddə 45: TEXNİKİ SƏHVLƏR

- 45.1 Müxtəlif növ texniki səhvlərin ciddiliyini göstərən cədvəllər 45-ci maddədə göstərilmişdir.
- 45.2 Hərəkətlərin icrasında hər dəfə yol verilən səhvlərə görə cərimə xalları aşağıdakı şkala nəzərə alınmaqla maksimal 10.00 xaldan çıxılır:
- Kiçik səhvlər 0.1
 - Əhəmiyyətli səhvlər 0.2 – 0.3
 - Kəbud səhvlər 0.5
 - Yıxılma 1.0
- 45.3 Ayrılıqda hər bir elementin icra edilməsinə görə cərimə xalları -1.0 xaldan artıq ola bilməz.
- 45.4 TEXNİKİ SƏHV CƏDVƏLLƏRİ

Aşağıdakı cədvəllər cütlüklər və qruplar tərəfindən və fərdi icra edilən elementlərin və ya xoreografiyanın yerinə yetirilməsi zamanı texniki səhvlərə görə verilə biləcək cərimələrlə əlaqədar ümumi təlimat xarakteri daşıyan məlumatlardır. Bütün texniki səhvləri burada sadalamaq qeyri-mümkündür. Hakimlərin, bu təlimatdan, bu Cədvəllərdə göstərilməyən səhvlər üçün cərimə xalı çıxmağın yolunu göstərən əsas kimi istifadə etmələri gözlənilir.

45.5 AMPLİTUDA

Qiymətləndirmə meyarları	CƏRİMƏLƏR		
	Kiçik	Əhəmiyyətli	Kəbud
1. Elementin yerinə yetirilməsi zamanı elastikliyin və ya amplitudanın, yaxud bədən hissələrinin gərilib uzanması qabiliyyətinin itirilməsi (pəncələr, ayaqlar, dizlər, əllər, bel...)	0.1	0.2 – 0.3	0.5
2. Dinamik elementlərdə uçuş zamanı amplitudanın çatışmazlığı, düzgün istiqamətdən (trayektoriyadan) yayınma.	0.1	0.2 – 0.3	

45.6 BƏDƏN FORMALARI, ƏYİLMƏ BUCAQLARI VƏ XƏTLƏRİ

Qiymətləndirmə meyarları	CƏRİMƏLƏR		
	Kiçik	Əhəmiyyətli	Kəbud
1. Əllər üstündə duruş şaquli və ya ideal vəziyyətdən yayınmalarla icra edilir	0.1	0.2 – 0.3	0.5
2. Düz duruşu saxlamaq istərkən kürəyin və ya çanaq-bud oynaqının əyilməsi	0.1	0.2 – 0.3	0.5
3. Əl və/və ya ayaq üstə duruşlarda/balans duruşlarında, qolların bükülməsi və pəncələrdə, əllərdə əyilmə bucaqları elementin formasına uyğun deyildir	0.1	0.2 – 0.3	0.5
4. Ayaqların ideal mövqedən yuxarıda və ya aşağıda olması (məs. balans duruşu icra edərkən ayaqların üfqi səviyyədən aşağı olması)	0.1	0.2 – 0.3	0.5
5. Şpaqat zamanı ayaqlar arasındakı bucaq 180 dərəcədən azdır	0.1	0.2 – 0.3	

45.7 MÜVAZİNƏTSİZLİK, ADDIM VƏ SÜRÜŞMƏLƏR

Qiymətləndirmə meyarları	CƏRİMƏLƏR		
	Kiçik	Əhəmiyyətli	Kobud
1. Piramidaların zirvəsindəki gimnastların müvazinətsizliyi, yuxarı çıxarkən və ya keçidlərdə duruşlara düzəliş edilməsi	0.1	0.2 – 0.3	
2. Elementin icrasının hərəkət mərhələsinin normal axarını dayandıran qısa müvazinətsizlik	0.1	0.2 – 0.3	
3. Hərəkətlərin icrası zamanı gücdən düşmə səbəbindən hərəkətə yenidən başlanması		0.3	
4. Dəstək verərkən, idmançını tutarkən və ya yerə enərkən əlavə addımlar və ya sıçrayışlar. 1-2 addım -kiçik; 3 kiçik və ya 1 iri addım – əhəmiyyətli; 4addım və artıq- kobud	0.1	0.2 – 0.3	0.5
5. Yuxarı çıxarkən, balans duruşuna keçmək istərkən, keçidlərdə ya da idmançını tutarkən ayaq və ya əlin sürüşməsi		0.3	

45.8 MÜVAZİNƏTSİZLİK

Qiymətləndirmə meyarları	CƏRİMƏLƏR		
	Kiçik	Əhəmiyyətli	Kobud
1. Balans və ya dinamik elementlərin icra edilməsi zamanı aşağıdakı, ortadakı və ya üstəki idmançının müvazinətsizliyi və ya titrəməsi	0.1	0.2 – 0.3	0.5
2. Aşağıdakı idmançının elementi sabitləşdirməyə çalışarkən daban üstündə duruşdan barmaq üstündə duruşa keçməsi və ya addımlaması	0.1	0.2 – 0.3	3 addımdan artıq – 0.5
3. Havada hərəkət edən gimnastı tutduqdan sonra və ya gimnastı havaya atmazdan əvvəl və ya tarazlığı sabitləşdirmək üçün duruşa düzəliş edilməsi	0.1	0.2 – 0.3	
4. Partnyor idmançının üstündə olarkən və ya enərkən tarazlığı saxlamaq məqsədilə partnyor idmançıya və ya xalçaya yüngülcə toxunmaq	0.1		
5. Partnyor idmançının üstündə olarkən və ya enərkən tarazlığı saxlamaq məqsədilə partnyor idmançının dəstək verməsi və ya tarazlığı təmin etməsi		0.2 – 0.3	
6. Partnyor idmançının tutulması və ya yerə enmə zamanı bir ayağın, bir əlin və ya bədənin digər hissəsinin “barmaqlıqdan” kənara çıxması və ya dayağ nöqtəsindən sürüşməsi		0.3	0.5
7. Sürüşərək və ya yığılaraq bir dizi üstə düşmək və ya bir əli xalçaya dayamaq, yaxud bir əli, başı və ya çiyini partnyor idmançıya dayamaq			0.5
8. Tarazlığın saxlanması üçün aşağıdakı idmançının, bədəni və ya çiyinləri vasitəsilə yuxarıdakı idmançıya qısamüddətli dəstək olması		0.2 – 0.3	
9. Tarazlığın saxlanması və ya yığılmamaq üçün piramidanın əsasındakı gimnastın bədəni və ya çiyinini yuxarıdakı gimnasta söykəməsi			0.5
10. Yığılmanın qarşısını almaq üçün partnyor idmançının əlavə dəstəyi (gimnastı tuta bilmədikdə və ya aşağı düzgün enə bilmədikdə)			0.5

45.9 FIRLANMA

Qiymətləndirmə meyarı	CƏRİMƏLƏR		
	Kiçik	Əhəmiyyətli	Kobud
1. Dönmə, burulma və ya salto icra edərkən lazım olduğundan az və ya çox fırlanma		0.2 - 0.3	0.5
2. Saltonun sona çatdırılması üçün partnyor idmançının(ların) müəyyən qədər köməyini tələb edən salto üzrə az burulma		0.2 - 0.3	
3. Saltonun sona çatdırılması və/və ya yığılmanın qarşısının alınması üçün partnyor idmançının(ların) tam köməyini tələb edən salto üzrə az burulma/çox burulma			0.5

45.10 ELEMENTLƏRİN SONADƏK İCRA EDİLMƏMƏSİ VƏ YIXILMALAR

Qiymətləndirmə meyarları	CƏRİMƏLƏR		
	Kiçik	Əhəmiyyətli	Kobud
1. Elementin yığılmadan tamamlanmaması.			0.5
2. Partnyor idmançının, tarazlıq və ya dayaq nöqtəsinə nəzarət etmədən, istəmədən və ya məntiqsiz şəkildə aşağı doğru hərəkət etməsi və xalçaya enməsi (yığılmadan).			0.5
3. Partnyor idmançı üzərindəki dayaq nöqtəsində olan bir əlin və ya ayağın sürüşməsi və yığılmamaq üçün əllərlə dayaq verilməsi			0.5
4. Hər iki əl və ya ayağın fiqurdan, çiyindən və digər dayaq nöqtələrindən sürüşməsi, nəticədə hər iki partnyor yığılmanın qarşısını alır			0.5
5. Tarazlığın saxlanması və ya partnyor idmançını tutma cəhdi zamanı hər iki əl və ya ayağın fiqurdan, çiyindən və digər dayaq nöqtələrindən sürüşməsi = YIXILMA			1.0
6. Piramidadan, cütlüklərin icra etdiyi elementdən və ya platformanın yanından, nəzarətli və məntiqi yerə enmə olmadan xalçaya və ya partnyor idmançının üstünə düşmək= YIXILMA			1.0
7. Başı üstə, oturaq vəziyyətdə, beli üstə, qarnı üstə, yanı üstə, çöməlmiş vəziyyətdə hər iki əli, ayağı və ya dizi bir yerdə tutaraq xalçaya müvazinətsiz enmək və ya yığılmaq= YIXILMA			1.0
8. Yerə endikdən sonra ayaqlar üstə duruş göstərmədən önə/arıya mayallaq aşmaq = YIXILMA			1.0

ƏLAVƏ 1

İDMANÇILARIN ÖLÇÜLƏRİNİN GÖTÜRÜLMƏSİ PROSEDURASI

Yarışdan əvvəl idmançılar peşəkar Antropometrist (insan bədənini ölçən mütəxəssis) və ya Tibbi Həkim yaxud Fizioterapevt tərəfindən, atletin aid olduğu üzv Federasiyanın **BİR** rəsmi nümayəndəsinin, Akrobatika gimnastikası üzrə Texniki Komitənin nümayəndəsinin (nümayəndələrinin) iştirakı ilə millimetr dəqiqliyi ilə ölçülür.

1. Federasiya rəsmisi və Texniki Komitənin nümayəndəsi qeyd edilən ölçü nəticələrini təsdiqləyən protokolu imzalayır.
2. Akrobatika gimnastikası üzrə Texniki Komitənin ən az bir üzvü yenidən aparılan ölçmələrdə və etirazlara səbəb ola biləcək ölçülərin yenidən götürülməsində iştirak edir. Düzgün ölçüdə yayınmaq cəhdi barədə şübhələr olarsa, Prezident daxil olmaqla Baş Hakimlər Briqadasının 3 üzvü ölçülərin götürülməsində iştirak etməlidir.
3. Yarışlarda cütlüklərin və qrupların tərkibində (birgə) iştirak edən idmançılar ölçülərin götürülməsi prosesinə eyni vaxtda gəlməli, akkreditasiya kartlarını (nişan) və pasportlarını da gətirməlidirlər. Bu sənədlər cütlük və qrupların tərkibinin təsdiqlənməsi məqsədi ilə yarışdakı qeydiyyat nömrəsi ilə tutuşdurulur.
4. Nümayəndə heyətinin başçısı və məşqçilər öz komandalarındakı yarış iştirakçılarının ölçülərinin götürülməsi üçün gəlməsini təmin etməlidir.
 - Ölçmə məşq sessiyasından sonra və ya əvvəl, bu məqsədlə təyin edilmiş günlərdə aparılır.
 - Təyin edilmiş günlərdə ölçmələrə gəlməyən idmançılar yarışdan uzaqlaşdırılır. Xəstəlik kimi müstəsna hallarda, Baş Hakimlər Heyətinin Prezidenti idmançının başqa vaxt ölçülməsi üçün tədbirlər görə bilər.
 - Partnyorların boyları açıq-aşkar norma daxilindədirsə, idmançıların pasport yaşları qeydə alınır, ölçmə isə məlumatlar tədqiqat məqsədi üçün tələb olunduqda aparılır.
5. Ölçmə tələbi məşqçilər və atletlər üçün məcburi xarakter daşıyır. Baş Hakimlər Briqadası, ölçülər barədə və ya mütəxəssislərin təqdim etdikləri məlumatlara aid şübhə olarsa, yarış zamanı atletləri istənilən vaxt ölçə və təkrarən ölçə bilər.
6. Tələb edilən təkrar ölçmə təsnifat mərhələsindəki ilk çıxışın başa çatmasından sonra həyata keçirilməlidir. Əks təqdirdə ilkin ölçmənin nəticələri yarışın sonunadək qüvvədə qalır və bir daha şübhə altına alınmır.

Təkrar ölçmə zamanı üç ölçmənin: ilkin və iki təkrar ölçmələrin nəticələrindən ən yaxşısı götürülür. 3-dən artıq ölçməyə icazə verilmir. Əgər idmançı düzgün ölçməyə mane olursa, bir dəfə xəbərdarlıqdan sonra ölçmə prosesi dayandırılır və idmançı Baş Hakimlər Briqadasının Prezidenti tərəfindən yarışdan uzaqlaşdırılır.

7. “**Aldakı**”, “**ortadakı**” və “**üstdəki**” qismində çıxış edən bütün idmançılar aşağıdakı qaydada ölçülürlər:
- Ayaqyalın, maykada “futbolka” və ya yarış kostyumunda.
 - İdmançılar arxası üstə, döşəmədə çəkilmiş xətt boyu düzlənmiş, ayaqlar bir yerdə, dizlər açılmış vəziyyətdə. Çiyinlər boş saxlanmalıdır.
 - Təpədən pəncəyədək (daban) olan üfüqi xəttin uzunluğu Elektron ölçmə cihazının köməyi ilə ölçülür.
8. Ölçmə üzrə mütəxəssisin göstərişlərini səbəbsiz və ya qəsdən yerinə yetirməyən idmançılar Baş Hakimlər Briqadasının nümayəndəsindən yalnız **bir** xəbərdarlıq alır. İstənilən digər yayınmalar yarışlardan uzaqlaşdırılma ilə nəticələnir.
9. İdmançıların yaşı və ölçmələrin nəticələri qeyd edilir, düzgünlüyü mütəxəssisin imzası ilə təsdiq olunur və Baş Hakimlər Briqadasına təqdim edilir. Baş Hakimlər Briqadası ölçülərdəki fərqə görə hansı idmançılara cərimə veriləcəyini müəyyən edir.
10. Partnyorların boyları arasında yol verilən fərq 30 sm-dir (30.9 sm-dək icazə verilir)
- 31 sm-dən 34.9 sm-dək fərq üçün cərimə xalı:

Kişilər, qadınlar	0.5
-------------------	-----
 - 35 sm-dən artıq fərq üçün cərimə xalı:

Kişilər, qadınlar	1.0
-------------------	-----
11. Qruplarda, ən yüksək partnyora münasibətdə boy sırası ilə növbəti partnyor idmançı yuxarıdakı qaydalara uyğun olaraq ölçüləcəkdir.
12. Üzvlərindən biri ölçmə prosesinə mane olmağa çalışan cütlük / qrup yarışdan uzaqlaşdırılır. Məşqçi də yarışdan uzaqlaşdırılır. Yarış müddəti ərzində müvafiq Federasiyaya xəbərdarlıq göndərilir. Yarışdan sonra məsələ baxılmaq üçün İntizam Komissiyasına göndərilir. Eyni Federasiya üzvlərinin yarış ərzində istənilən vaxt təkrar aldatmaq cəhdi Federasiyaya sanksiya tətbiq edilməsi ilə nəticələnir.
13. Aparat növünə və standartına görə uyğun olmalıdır:
1. **Elektron lazer ölçü cihazı**
 2. **Qurğunun ucu üçayaqlı ştativin şaquli lövhəsinin qarşısında bərkidilməlidir.**

Nümunə:

Prototipləri:

Ölçmə üçün düzgün vəziyyət:

Pəncələr divara söykədilib
Diz oynaqları açılıb
Baş neytral vəziyyətdədir
Çiyinlər boş saxlanılıb

Ölçmə vəziyyətlərində səhvlər:

- 1-ci səhv: Pəncələr divara söykəilməyib
- 2-ci səhv: Diz oynaqları bükülüb
- 3-cü səhv: Döş kifozu (qozbellik)
- 4-cü səhv: Bel lordozu (budlar bir qədər qaldırılıb)
- 5-ci səhv: Baş yerə toxunmur

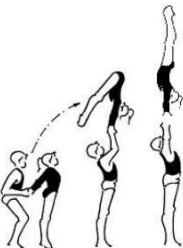
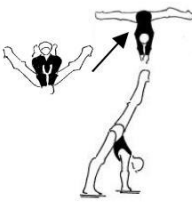
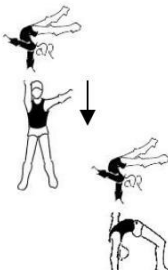
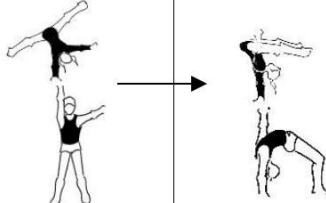
ƏLAVƏ 2

Elementlərin məhdudiyətləri.

CÜTLÜKLƏR

Çətinlik elementinin müəyyənləşdirilməsi:

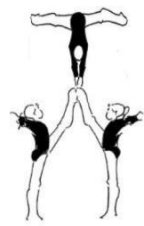

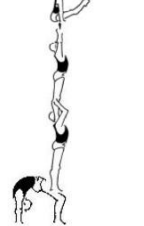
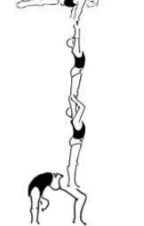
- Üstdəki idmançının hərəkətsiz vəziyyətdə saxlanması + aşağıdakı idmançının vəziyyəti
- Dırmanma (Üstdəki idmançının hərəkətsiz vəziyyətdə saxlanması+ aşağıdakı idmançının vəziyyəti də daxil olmaqla)
- Üstdəki idmançının hərəkəti + üstdəki idmançının hərəkətsiz vəziyyətdə saxlanması+ aşağıdakı idmançının vəziyyəti
- Üstdəki idmançının başlanğıc vəziyyəti + aşağıdakı idmançının hərəkəti + üstdəki idmançının hərəkətsiz vəziyyətdə saxlanması + aşağıdakı idmançının vəziyyəti
- Üstdəki idmançının başlanğıc vəziyyəti + üstdəki idmançının hərəkəti + aşağıdakı idmançının hərəkəti + üstdəki idmançının hərəkətsiz vəziyyətdə saxlanması+ aşağıdakı idmançının vəziyyəti

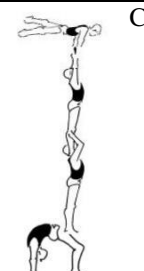
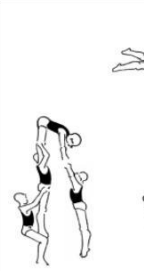
1		2		3		4		5				
1	3"	2	3"	3	3"	4	3"	5	3"			
												
7	5	9		7	4	5	12+12	5+10	10	5	12	5+10
P24 T22 D				P24 T22 D		P23 T20 D		P23 T20 C		P23 T20 E		
		P29 A-A16		P24 T22 A-D				P23 T20 C-E				
P24 12				P24 12		P23 T21H-K,P23 10				P23 T21H-K,P23 10		

QRUPLAR

Çətinlik elementinin müəyyənləşdirilməsi:

- Üstdəki idmançının hərəkətsiz vəziyyətdə saxlanması + əsas duruş
- Üstdəki və/və ya ortadakı idmançının hərəkətsiz vəziyyətdə saxlanması+ əsas duruş
- Üstdəki və/və ya ortadakı idmançının hərəkəti + üstdəki və/və ya ortadakı idmançının hərəkətsiz vəziyyətdə saxlanması+ əsas duruş
- Üstdəki idmançının başlanğıc vəziyyəti + aşağıdakı idmançının(ların) vəziyyətini dəyişməsi + üstdəki idmançının son vəziyyəti + yeni əsas duruş
- Üstdəki idmançının başlanğıc vəziyyəti + üstdəki idmançının hərəkəti + aşağıdakı idmançının(ların) vəziyyətini dəyişməsi + üstdəki idmançının son vəziyyəti + yeni əsas duruş
- Üstdəki idmançının dırmanması + son vəziyyəti + əsas duruş

1		2			3			4		
1	3''	2	3''	3''	3	3''	4	3''		
Cat 1		Cat 2			Cat 3			Cat 3		
										
6	16	8+5	6	2	15	18	15	5	12	12
P63 T9 A		P61 T2 A,T1 D			P90 T2 E			P90 T2 E		
P65 F 9		P66 D 1			P90 T2 F-E			P101 D11		
					P86			P101 D5		

5			6					
5	3''	6	3''					
Cat 3			Cat 3					
								
15	3	5	2	12	15	4+8	18	
P90 T2 E			P90 T4 F			P90 T2 E		
P90 T2 E-F						P87 B-A7		
P86			P101 D5			P102 C7		

Fərdi elementlər:

Çətinlik dərəcəsinə malik olan hər 3 fərdi element Çətinlik Vərəqəsində bəyan edilməlidir.

Serialardakı bütün fərdi elementlər Çətinlik Vərəqəsində bəyan edilməli və çətinlik dərəcəsinə malik olmalıdırlar. Əgər fərdi element təkrarlanırsa və ya bəyan edilməmişdirsə, həmin element(lər)ə çətinlik dərəcəsi verilməyəcəkdir.

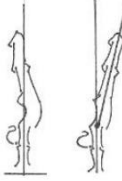
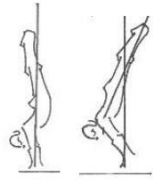
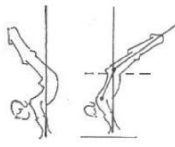
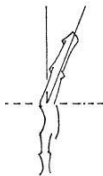
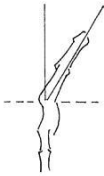
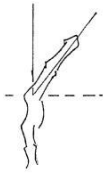
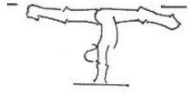
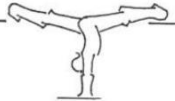
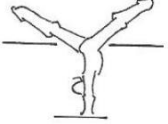

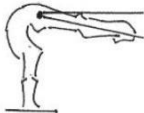
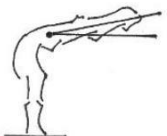

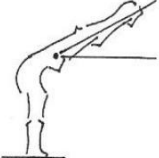
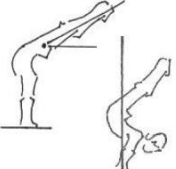
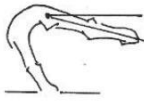

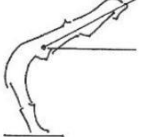
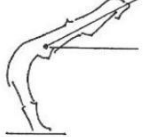
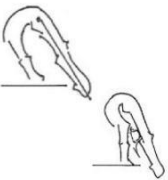
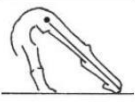

NÜMUNƏ:

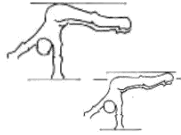

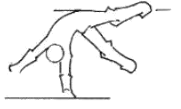

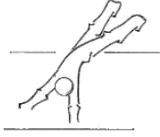
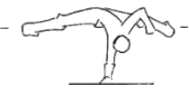

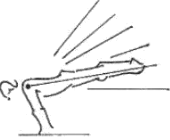
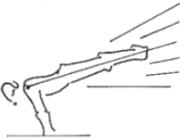
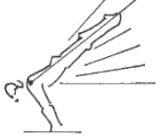
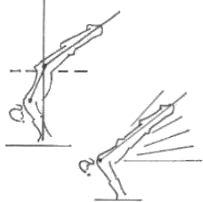
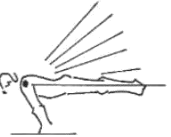

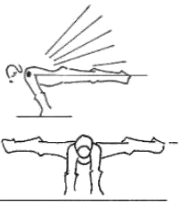
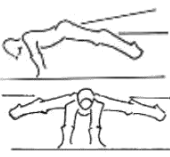

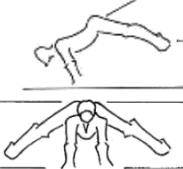

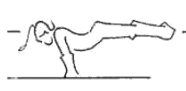

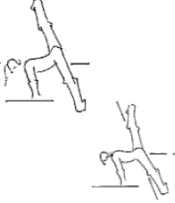
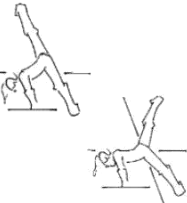
1) Rondat – arxaya aşma – əyilərək salto = seriya = 3 element.

Bu seriya maksimal sayda elementlərə malikdir və hər üç element Çətinlik Vərəqəsində bəyan edilməli və çətinlik dərəcəsinə malik olmalıdırlar.

ƏLAVƏ 3

HƏRƏKƏTİN İCRASININ QIYMƏTLƏNDİRİLMƏSİ ÜZRƏ TÖVSIYƏLƏR

		Mistakes Balance				DJ
Element	Ideal	0.1	0.2 - 0.3	0.5	No Difficulty	
1	Handstand					
						
						
						
2	Arch / Mexican					
						
						
						

Mistakes Balance						DJ
Element	Ideal	0.1	0.2 - 0.3	0.5	No Difficulty	
3	Flag					
						
	Split Flag					
4	Planche					
						
						
						
						

Mistakes Balance

DJ

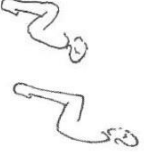

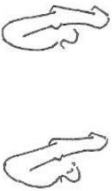

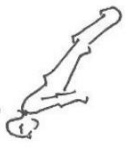
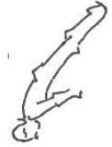

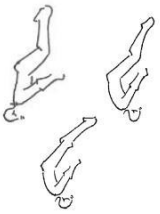
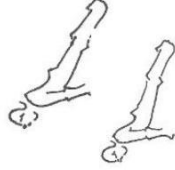

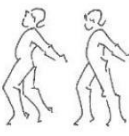

Element	Ideal	0.1	0.2 - 0.3	0.5	No Difficulty	
5	Yogi / Disloc					
6	Crokodile					
	Pancake					
7	Wide arm handstand					
	Wide arm planche					
8	Back bend					
9	Bridge					
10	Table					

Mistakes Balance

DJ

Element	Ideal	0.1	0.2 - 0.3	0.5	No Difficulty
11 Straddle / Pike					
High Pike Russian Lever					
12 Arms					
13 Feet/knees					

Mistakes Dynamic

	Element	Ideal Position	0.1	0.2 - 0.3	0.5	1.0
1	Tuke					
						
2	Pike					
3	Straight					
						
4	Steps					
	1-2 small Steps			3 small Steps or 1 big Step	4 and more Steps	
	Landing					
						
						

ƏLAVƏ 4

Terminlərin və anlayışların siyahısı

Terminlər	
BGF (BGF)	Beynəlxalq Gimnastika Federasiyası
TK	Akrobatika Gimnastikası üzrə Texniki Komitə
Akrobatika	Bir və ya birdən çox partnyor idmançıyla, xoreoqrafik hərəkət kimi, artistizm ilə icra edilən gimnastika hərəkətlərinin birləşdirilməsidir. Bura alətlərin köməyi ilə və ya köməyi olmadan dırmanma (yuxarıya çıxma), fiqur qurma, tarazlıq, elastiklik, güc, atma, uçma, uçan idmançını tutma, yellənmə, mayallaq aşma, bədəni döndərmə, fırlanma, tullanma hərəkətləri daxildir. Gimnastlardan cəldlik tələb olunur.
Nizamnamə	Bütün gimnastika növlərini tənzimləyən qaydalar
TR	Gimnastika yarışlarının qaydalarını əhatə edən BGF Texniki Reqlamenti.
XTR	Akrobatika gimnastikası üzrə yarışlarda iştirak qaydalarını əhatə edən BGF Xüsusi Texniki Reqlamenti. Texniki Reqlamentin 5-ci Bölməsinə daxil edilmişdir.
Hakimlik Qaydaları	BGF Hakimlik Qaydaları bütün gimnastika növlərində əməl edilməli olan ümumi prinsipləri müəyyən edir. Akrobatika üzrə Xüsusi Hakimlik Qaydaları yalnız akrobatika gimnastikası ilə əlaqədar olan məlumatları özündə birləşdirir. 8-ci Əlavədə "İrcos" istifadəsini, habelə Referent-Hakimin və Baş Hakimlər Briqadasının rolunu ümumi təsvir edir.
Qaydalar	İdmançılar, məşqçilər və hakimlər arasında bağlanmış müqavilə rolunu oynayan, Akrobatika gimnastikası üzrə yarışlarda iştirakı tənzimləyən və icra edilən hərəkətlərin quruluşu və tərtibatı ilə əlaqədar meyarları müəyyən edən, Akrobatika gimnastikasında mükəmməl nəticələr əldə etməyə imkan verən qaydalar.
Qısa işarələr	Hakimlər üçün universal dil rolunu oynayan şərti işarələr sistemidir və icra edilən hərəkətləri qiymətləndirərkən qeydlər etmək üçün istifadə edilir. Hazırkı sənəddə Əlavə 5-də verilmişdir.
Çətinlik Dərəcələri Cədvəlləri	Hərəkət elementlərinin çətinliyinə görə onlara xal vermək üçün istifadə edilən forma. Hər element və ya elementlərin hissələrinə bu formada rəqəmlər təyin edilmişdir.
Çətinlik Vərəqəsi	Yarış iştirakçılarının yarışda icra etmək istədikləri hərəkətləri göstərən illüstrasiyalı diaqram. Çətinlik xalı almaq üçün icra edilən bütün elementlər və bu elementlərə, Çətinlik Dərəcələri Cədvəllərinə istinadən verilən çətinlik xalları sıra ilə göstərilmiş olur. Çətinlik cədvəli həmçinin hərəkətlər üçün ümumi çətinlik xalının və çıxışdan əvvəl çətinlik xalının hesablanması üçün də istifadə edilir.
YARIŞ KATEQORİYALARI	
Kateqoriyalar	Akrobatika gimnastikasının 5 növü
♀ 2 W2	Qadınlardan ibarət cütlüklər
♀ 3 W3	Qadınlardan ibarət qruplar
♂ 2 M2	Kişilərdən ibarət cütlüklər
♂ 4 M4	Kişilərdən ibarət qruplar
♂♀ MX2	Qarışıq cütlüklər
HƏRƏKƏTLƏR	
Hərəkətlər	Akrobatika gimnastikası üçün səciyyəvi olan Balans, Dinamik, Qarışıq yarış hərəkətləri.
Balans	Yarış iştirakçılarının güc, elastiklik, cəldlik, hərəkətsiz saxlama, dırmanma və aşağı enmə qabiliyyəti nümayiş etdirməli olduğu yarış hərəkəti. Hərəkətsiz saxlamalara xas elementlər üstünlük təşkil edir.

Dinamik	Yarış iştirakçılarının havada uçuşu başlatmaq, dəstəkləmək, dayandırmaq və havada uçuşa fasilə vermək qabiliyyətini nümayiş etdirməli olduğu yarış hərəkəti.
Qarışıq	Yarış iştirakçılarının həm tarazlıq hərəkətlərinə, həm də dinamik hərəkətlərə aid xüsusiyyətləri (elementləri) icra etməli olduğu hərəkətlər.
Artistizm	Yarış çıxışının artistizm baxımından quruluşu, tərtibatı və dizaynı.
Hərəkətlərin icrası	Yarış hərəkətlərinin icrası üzrə texniki ustalıq
Çətinlik dərəcəsi	Hərəkətin tərkibinə daxil olan elementlərin dəyəri
Çətinlik xalı	Hərəkətin tərkibinə daxil olan elementlərin hər biri, Çətinlik Dərəcələri Cədvəllərinə əsasən hesablanan Çətinlik xalına malikdir.
Məhdudiyyətsiz çətinlik	Hərəkətin icrası zamanı verilə biləcək və çətinlik xalının hesablanmasında istifadə edilən ümumi çətinlik xalına heç bir məhdudiyyət qoyulmur
Məhdud çətinlik	Hərəkətin icrası zamanı iştirakçılar tərəfindən bəyan edilmiş çətinlik dərəcəsinə məhdudiyyət qoyulur. Adətən gənc iştirakçılara və yaş qrupu üzrə yarış iştirakçılarında tətbiq edilir.
Temp	Dinamik və ya qarışıq hərəkətin iki ardıcıl elementi hər hansı bir hazırlıq aparılmadan ardıcıl olaraq icra edilir.
Fərdi elementlər	Yarış iştirakçıları tərəfindən hər bir yarış hərəkətində ya eyni anda ya da ardıcılıqla icra edilən fərdi çətinlik elementləri.
Yerdəyişmə	Bir hərəkətsiz elementi digərinə bağlayan hərəkət
Sıçrayış (dirmanma)	Xalçadan və ya partnyor idmançının üzərindən daha hündürdəki sabit duruşa keçmək üçün edilən hərəkət.
Hərəkətsiz saxlama	Cütlük və ya qrup tərəfindən 3 saniyə saxlanan vəziyyət.
Salto	Həm də mayallaq deyilir.
Keçid piramidası	Qadınlardan və ya kişilərdən ibarət qrupların icra etdiyi, xalçaya enmədən icra edilən hərəkətlərlə yaradılan, iki və ya daha çox hissədən ibarət olan piramida
Aşağı enmə	Platformadan (səbətdən) tullanaraq və ya partnyor idmançı üzərində sabit duruşdan sonra xalçaya enmə hərəkəti.
Eyni elementlər	Bütün cəhətləri eyni olan hərəkət elementi. Eyni cür başlanır, eyni cür son duruşa, formaya, fırlanma üsuluna və/və ya istiqamətə malikdir.
Duruşlar	Müəyyən müddət ərzində saxlanılan hərəkətsiz duruşlar
Qısa sabit duruşlar	Balans hərəkətlərinə daxil olan, tələb olunan qədər saxlanmayan sabit duruşlar. Tələb olunan müddətlə duruş müddəti arasındakı hər saniyə fərqə görə çətinlik dərəcəsi üzrə hakim tərəfindən yekun xala 0.3 cərimə xalı tətbiq edilir.

HAKİMLƏR	
Baş Hakimler Briqadası (BHB)	Baş Hakimler Briqadası.
Hakimler briqadasının sədri (HBS)	Hakimler Briqadasının, yarış hərəkətinə görə yekun xalı müəyyən etmək üçün xalın cəminə cərimə tətbiq edən başçısı
Çətinlik üzrə hakimler (ÇH)	Yarışda icra edilən hərəkətin çətinlik xalını müəyyən etmək üçün birgə fəaliyyət göstərən hakimler. Hər bir yarışda püşkatmadan sonra akrobatikanın hər 5 növü üzrə 2 hakim təyin edilir.
ÇH1	Akrobatika gimnastikası üzrə Texniki Komitə tərəfindən ən yüksək səviyyəli çətinlik üzrə hakimler arasından yarışa gəlməzdən əvvəl təyin edilən Hərəkətlərin Çətinlik dərəcəsi üzrə hakim
ÇH2	Tədbirdə iştirak edən hakimler arasından yarışa gəlməzdən əvvəl püşkatma yolu ilə seçilən hərəkətlərin çətinlik dərəcəsi üzrə hakim
Artistizm üzrə hakim (AH)	Artistizm üzrə hakim. İcra edilən hərəkətə artistizm və kompozisiya baxımından xallar verir.
Hərəkətlərin icrası üzrə hakim (İH)	Hərəkətlərin icrası üzrə hakim. İcra edilən hərəkətə texniki ustalıq baxımından xallar verir.
Apelyasiya heyəti	Yarışlarda ən yüksək səlahiyyətlərə malik orqan. Baş Hakimler Briqadasının qərarlarına etiraz məqsədilə verilmiş apelyasiya şikayətlərini qəbul edir.
Referent-hakimler (RH)	İcra üzrə Referent-hakimler və Artistizm üzrə Referent-hakimler

HAKİMLİK	
Açıq hakimlik	Hakimlərin verdiyi xallar hərəkət dəyərləndirildikdən dərhal sonra ekranda göstərilir.
Xüsusi tələblər (XT)	Bütün hərəkətlərin kompozisiyasına məcburi daxil edilən elementlər. Çətinlik üzrə hakimler tərəfindən yoxlanılır və əməl edilməyən hər tələb üçün 1.0 cərimə xalı çıxılır.

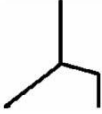

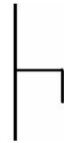

Çıxışın müddəti	Balans və qarışıq hərəkətlərdə çıxışın müddəti 2 dəq. 30 saniyədən, dinamik hərəkətlərdə və 11-16 yaş kateqoriyasındakı bütün hərəkətlərdə 2 dəq. 00 saniyədən artıq olmamalıdır.
Hərəkətin müddətinə görə cərimə	Çıxışın əsas müddətindən artıq olan hər saniyə üçün 0.1 xal çıxılır (Cərimə tətbiq edilmədən müddətin 2 saniyə aşılmasına icazə verilir)

Xallar	
Xallar	Hərəkət üçün verilən qiymətlər əsasında hesablanan xallar.
Xal	Yerinə yetirilmiş hərəkət üzrə artistizm və hərəkətlərin icrası üzrə hakim tərəfindən səhvlərə və səhvlərə görə maksimum 10.0 xaldan silinən xallar nəzərə alınaraq hesablanan rəqəm.
“A” xalı	Yarışda çıxışa görə verilən artistizm üzrə xal. Artistizm üzrə 4 hakimin verdiyi ən yüksək və ən aşağı xal nəzərə alınmadan, 2 digər xalın orta rəqəmidir.
“E” xalı	Hərəkətlərin icrası üzrə 4 hakimin verdiyi ən yüksək və ən aşağı xal nəzərə alınmadan, iki digər xalın orta rəqəmidir.
“D” xalı	Hərəkətin çətinlik dərəcəsinə görə verilən xal. Hakimlər Briqadasındakı 2 çətinlik üzrə hakim hərəkətin ümumi çətinlik xalını müəyyənləşdirir və hesablayır.
Xalın cəmi	Yerinə yetirilmiş hərəkət üzrə A + D+ E xallarının cəmi.
Yekun xal	Yerinə yetirilmiş hərəkət üzrə xalın cəmindən Hakimlər Briqadasının Sədri və çətinlik üzrə hakimlər tərəfindən cərimə xalları çıxıldıqdan sonra yerdə qalan hissə
Hakimlər Briqadasının Sədrinin verdiyi cərimələr	Yerinə yetirilmiş hərəkət üzrə xalın cəmindən (A+E+D) ölçü, hərəkətin müddəti, kostyum, xətt tələblərinin pozulması və Çətinlik Vərəqələrinin gec təqdim edilməsi üçün çıxılan xallar.
Hərəkətlərin çətinlik dərəcələri üzrə hakimlərin verdiyi cərimələr	Yerinə yetirilmiş hərəkət üzrə xalın cəmindən (A+E+D) xüsusi tələblərin yerinə yetirilməməsi, hərəkətsiz saxlamaların vaxtından əvvəl başa çatması üçün hərəkətlərin çətinlik dərəcələri üzrə hakimlər tərəfindən çıxılan xallar.
Xal fərqi	Hərəkətlərin icrası üzrə hakimlərin və ya artistizm üzrə hakimlərin verdiyi iki orta xal arasında yol verilən maksimal diapazon və Hakimlər Briqadasının Sədri və ya Baş Hakimlər Briqadasının müdaxiləsindən əvvəl hərəkətlərin icrası / artistizm üzrə hakimlərin verdiyi ən yüksək və ən aşağı xallar arasında maksimal diapazon.
Hakimlər Briqadası	Sədr də daxil olmaqla 9-11 hakimdən, o cümlədən hərəkətlərin icrası, artistizm üzrə və çətinlik dərəcələri üzrə hakimlərdən ibarət qrup. Kollegiyanın hər bir üzvü hərəkətin bir aspektinin dəyərləndirilməsinə baxır.

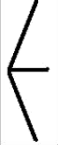

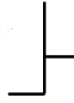

ÖLÇMƏ	
Antropometrist	İnsan bədəninin ölçülərini götürən mütəxəssis
Kütlə	Yarış iştirakçısının çəkisi və bədən kütləsi
Boy	Partnyor idmançılar arasında boy fərqi (başdan dabanadək).
Bədən tipləri	Yarış iştirakçılarının Endomorfdan Endo-mezomorfa, Mezomorf və Mezo-ektomorfa qədər təsnifatlandırılan bədən tipləri, somatotipləri və morfologiyası (konstitusiyası). Akrobatlar, adətən, ya özləri ilə eyni qrupa aid ya da qonşu bədən tipi qrupuna aid digər akrobatlarla işləməlidirlər. Bu nisbət hər bir bədən tipinə tətbiq edilə bilər.
Endomorf	Arıq və ya üçbucaq şəkilli bədəni olan, beli kürəyindən enli olan şəxslər. Bədən kütləsi daha çox bud-çanaq tərəfdə toplanmışdır. Akrobatik qruplarda ən çox əsas (piramidanın əsası) kimi çıxış edir.
Mezomorf	Əzələli bədən tipi. Kütlə bədənə bərabər paylanmışdır. Belin eni kürəyinin enindən kiçik ya da ona bərabər olur. Bu cür atletlər həm üstə həm də əsasda (bünövrədə) yaxşı nəticələrlə çıxış edə bilər.
Ektomorf	Uzun, arıq bədənli. Uzun əzələlər. Akrobatik ortaqlıqlarda ən çox üstə çıxış edir. Əzələləri kifayət qədər inkişaf etməmişdir.
Aşağıdakı (bünövrədəki) atlet	Cütlük və ya qrupun dəstək (dayaq) rolu oynayan üzvü.
Ortadakı atlet	Qadınlardan ibarət üçlükdə ikinci atlet. Kişilərdən ibarət dördlükdə ikinci və üçüncü atletlər.
Üstdəki (zirvədəki) atlet	Adətən cütlüyün daha kiçik (bədən baxımından) və qrupun ən kiçik üzvü. partnyor idmançıların tarazlıqlarını saxlamağa kömək edir, dinamik hərəkətlərdə isə havada uçan əsas iştirakçı olur.

ƏLAVƏ 5

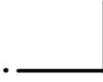

Shorthand Notation

1. Stand							
basic stand		chair		free chair		lunge	
							
feet astride		front support		bridge		tripod	
							
free tripod		half needle					
							
2. Arabesque							
arabesque		attitude		wine glass		wine glass split	
							
back bend		deep back bend		back scale		eye	
							
needle stand		front needle					
							
3. Split							
box/side split		straight/side split					
							

4. Sit

leg straight		feet astride		Japana		stand on knees	
							
sit on knees		1 knee		knee arch			
							

5. Lying

back		front		right angel		front angel	
							
back angel							
							

6. Head

head stand		head support			
					

7. Shoulder/chest

shoulder stand		chest stand		big C			
							

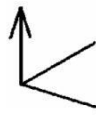
8. Arm

half arm		half 1 arm		long arm		long 1 arm	
							
hands knotted		Y support		free			
							

9. Handstand

2 hands straight		1 hand straight		hands knotted		2 hands mexican	
							
1 hand mexican		2 split		2 disloc		2 flag	
							
planche		2 crocodile		2 straddle		lever	
							
russian lever							
							

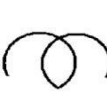

10. Jump

side		split		split change leg		ring 1 foot	
							
ring 2 feet		straight		180°		360°	
							
540°		720°		straddle			
							

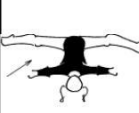

11. Swing

cannonball/...							
							

12. Roll

forward		back		side		dive/swallow roll	
							

13. Wheel

cartwheel		1 arm cartwheel		aerial wheel		back walkover	
							
1 arm back		forward walkover		free walkover		Russian walkover	
							
Valdez		kip to stand					
							

14. Spring

handspring		flic		headspring		round off	
handspring 1-2		fly spring 2-2					

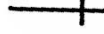

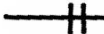
15. Salto's

whip		back		double back		triple back	
pike back		double piked		straight back		double straight	
180°		full in back out		front		double front	
pike front		straight front		side		barani	

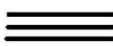

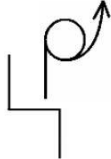

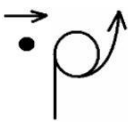
16. Spin

180°		360°		540°		720°	
900°		sit spin		needle spin			

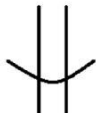

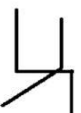

17. Log rolls

180°		360°			
					

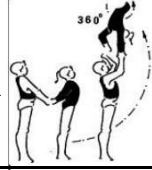

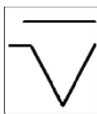

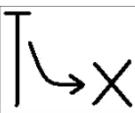

18. Pitch

2 hand pitch		pair pitch		basket (2)		platform (3)	
							
lap pitch		pitch over head		boost			
				boost			

19. Catch

arms		arms (group)		wrap front		wrap back	
							
on shoulder		in hand					
							

20. Miscellaneous

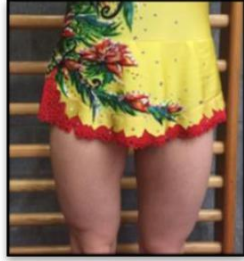
steps		Diamidov		Butterfly		flairs	
							
cut to		cut back					
							

ƏLAVƏ 6

Kostyum

- 34.1 Yarış kostyumunun, aksesuarların və köməkçi vasitələrin seçimi Hakimler Briqadasının Sədri tərəfindən qiymətləndirilir. Onlar xüsusiyyət və dizayn baxımından gimnastikaya uyğun, gözəl və zərif olmalı, çıxışı artistizm cəhətdən tamamlamalıdır.
- 34.4 Ətəyin kənarları sallanmalıdır, lakin leotardın çanaq hissəsindən uzun olmamalıdır, sərbəst sallana və ya bədənə kip yapışa bilər.

Ətəyin düzgün uzunluğu

Öndən

Yandan

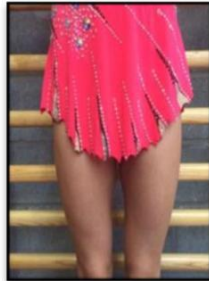

Arxadan

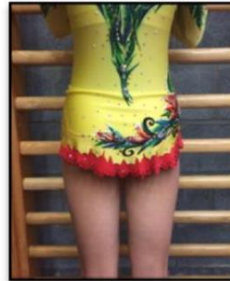
Çox qısa

Həddən artıq: uzun

dar

çox

“Balet tutu” və “papas otları” və paltar şəklində ətəklər qadağandır.

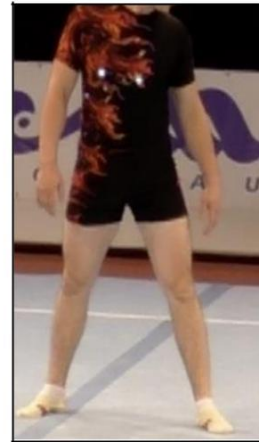
“balet tutu”

“papas otları”

- 34.5 Kişilər və oğlanlar leotard və ya unitard ilə şortiklərdə ya da uzun gimnast şalvarında çıxış edə bilər. Bütöv kostyumlar/kombinezonlar geyməyə də icazə verilir.

Kişilər və oğlanlar üçün düzgün kostyumlar

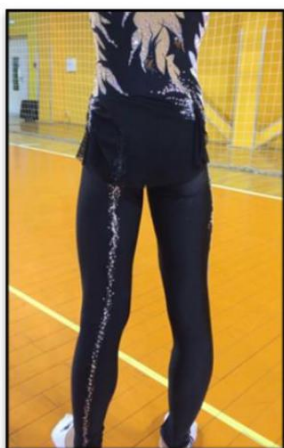
- 34.7 Kombinezonların, şalvarın və ya trikonun tünd rəngdə olmasına o zaman icazə verilir ki, buddan topuğadək ayağın bütün uzunluğu boyu bu rənglər açıq rəngli dekorativ naxışlarla və ya applikasiyalar ilə bəzədilmiş olsun. Bu naxışlar sadə və təmtəraqsız olmalıdır. Şalvarların uzunluğu və parçasının növü hər iki ayaqda eyni olmalıdır. Şalvarların ayaqlarında naxışlar fərqli ola bilər.

DÜZGÜNDÜR

34.3 Leotardın və ya ətəklərin altından bədən rəngli triko geyinməyə icazə verilir.

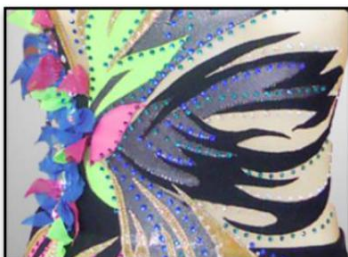
Düzgün deyil

Düzgündür

34.8 Atletlərin təhlükəsizliyi baxımından boş duran geyimlərə, bağlara və aksesuarlara icazə verilmir.

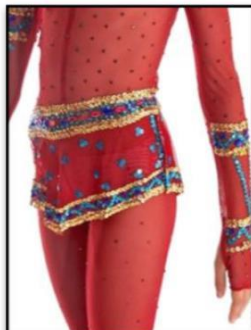

34.10 Təhrik edici –cəlbedici (həddən artıq açıq) modellər, çimərlik kostyumuna bənzər geyimlər, səciyyəvi geyim (etnik geyim, peşə uniforması), habelə dizaynında fotoreproduksiyadan istifadə edilən geyimlər qadağandır.

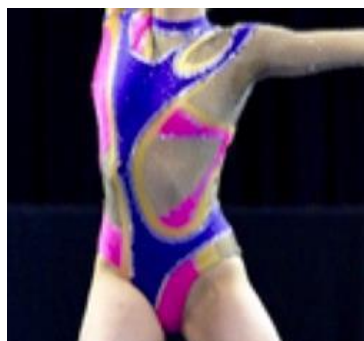
Çimərlik kostyumu

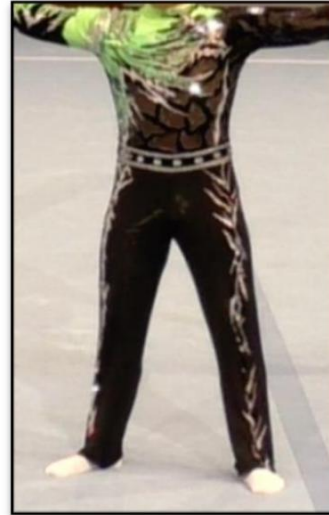
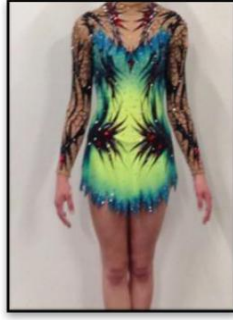
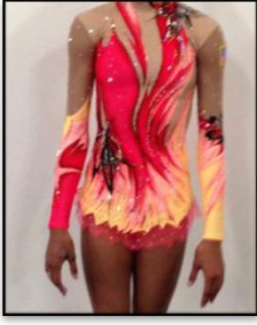
Səciyyəvi geyim

Gimnastların tamamilə bədən rəngli materialdan hazırlanmış kostyumlar geyinməsinə icazə verilmir. Televizorda onlar sanki çılpaq görünürlər.

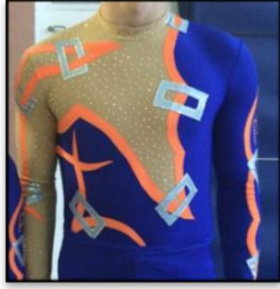
Gözəl kostyumlar

Kostyumlar üzrə tövsiyələr

Oğlanlar və kişilərin yarış geyimlərində bədən rəngli material həddən çox olmamalıdır.

Həddən artıq çoxdur

Oğlanların və kişilərin kostyumlarında bəzək daşlarının sayı az olmalıdır.

Qızlar və qadınlar kimi, oğlanlar və kişilər də geyimlərində açıq rəngli parçadan (tordan) istifadə edildikdə onun altından astar geyinməlidirlər.

Ətəklər alt geyiminin xətlərinə uyğun olmalıdır. Onlar budlara kip yapışmalıdırlar. Böyük miqdarda əlavə material olmamalıdır.

Bu üslubda geyimlərə icazə verilmir.

Ətəklər yan tərəflərdən elə bərkidilməlidirlər ki, ayaqlar yuxarı olduğu vəziyyətlərdə “lampa qapağı” görünüşü meydana çıxmasın.

İdeal halda alt geyiminin dizaynı ətəyin altında (astar tərəf) davam etməlidir.

ƏLAVƏ 7

Batut gimnastikası, Aerobika və Akrobatika gimnastikası üçün Texniki Reqlamentin 8.5 bəndinə əsasən etibarsız nəticənin müəyyənləşdirilməsi

Gimnastlar etibarsız nəticə üçün aşağıdakı işarələri ala bilərlər:

Alət üzərində xal: “0.0”, boş xana (alətə çıxmayıb), DNS
Yekun xal üçün: DNF

DNS (“Did Not Start”) **“Başlamayıb”** o deməkdir ki, gimnast hakimlərin qarşısına çıxaraq hərəkəti yerinə yetirməyib. Ona xal verilmir və DNS təyin edilir.

Yarışlar zamanı xəsarət və ya imtina səbəbindən hərəkətlərə başlamayan gimnasta da DNS təyin edilir.

Yarışların istənilən mərhələsində DNS təyin edilmiş gimnasta həm də bütövlükdə yarış üçün yekun nəticə qismində DNF təyin edilir.

DNS-in nəticələri:

- Əgər gimnast hərəkətə başlamış, lakin hakimlərin qiymətləndiriləcəyi dərəcədə birinci elementin yerinə yetirilməsini başa çatdırmamışdırsa, onun çıxışı DNS kimi müəyyənləşdirilir.
- Yarışların sonrakı mərhələləri üçün DNS təyini ilə fərdi hesabda təsnifat hesablanmır.
- DNS –in müəyyənləşdirildiyi mərhələdə yer verilmir.
- DNS –in müəyyənləşdirildiyi mərhələdə xallar hesablanmır, medallar və pul mükafatı verilmir.

Diqqət yetirin: Komanda hesabı üçün DNS-li xallar, hətta bir komandadan bir gimnast tərəfindən toplanmışdırsa belə, etibarlı hesab edilmirlər.

DNF (“Did Not Finish”) **“Başa çatdırmayıb”** o deməkdir ki, gimnast çıxışa uğurla başladıqdan sonra, yarış mərhələsini başa çatdırmayıb (yəni, gimnast xəsarət və ya imtina səbəbindən Batut üzərində birinci hərəkətdən, Akrobatika üzrə isə 1-ci, 2-ci hərəkətlərindən sonra öz iştirakını dayandırmışdır). Bu halda DNF çoxnövcülük üzrə yekun xal kimi təyin edilir.

DNF yalnız yekun xala tətbiq edilir.

DNF-in nəticələri:

- Yarışların sonrakı mərhələləri üçün fərdi hesabda təsnifat hesaba alınmır.
- Əgər gimnast yarış mərhələsində çıxış etdikdən sonra xəsarət alırsa, nəticə yekun xal kimi qiymətləndirilən DNF ilə işarə olunur.

Əgər bu cür gimnast yarışların müəyyən mərhələsində finala çıxarsa, sonrakı yarışları davam etdirmək iqtidarında olduğu halda, yarışlara buraxılır.

DNF nəticəsi ilə Batut, Aerobika və Akrobatika üzrə finalda yarışları davam etdirmək və yarışın hər hansı mərhələsində xallar, medallar və ya pul mükafatı almaq mümkün deyildir.

Yarışların birinci mərhələsində DNS almış gimnast yarışmaq iqtidarındadırsa, yarışların növbəti mərhələsində çıxışını davam etdirə bilər, lakin bu zaman yekun xal kimi DNF alacaqdır.

Akrobatika Gimnastikası üçün nümunə: Təsnifat = Balans + Dinamik + Qarışıq

Balans= DNS

Dinamik = 28,34

Qarışıq= 26,23

YEKUN = DNF

DSQ (“**Yarışdan uzaqlaşdırılma**”) qaydaların ciddi texniki pozuntularına görə rəhbərlik tərəfindən təyin edilir.

“**Yarışdan uzaqlaşdırılma**” müsbət dopinq nəticəsinə görə təyin edilir.

DSQ-nin nəticələri (Texniki Reqlament 5.5 və 10.3):

- Nəticələr ləğv edilmiş və idmançı yarışların müvafiq mərhələsindən uzaqlaşdırılmışdır.
- Gimnastın adı yarışların müvafiq mərhələsindən silinmişdir.
- Yarışların müvafiq mərhələsində gimnastların tutduqları yerlər yenidən hesablanmışdır.
- Komanda yarışlarında yarışlardan uzaqlaşdırılmış gimnastın adı komanda siyahısından çıxarılmışdır.
- Müvafiq komandanın nəticələri və tutduğu yerlər yenidən hesablanmışdır.

Nümunələr:

- Təsnifat yarışlarından uzaqlaşdırılma o deməkdir ki, gimnast istənilən final yarışlarında yarışını davam etdirə bilməz.
- Yarışların istənilən mərhələsindən uzaqlaşdırılma o deməkdir ki, bu mərhələ üçün nəticələr yoxdur, lakin gimnast finala daxil olduğu təqdirdə, digər mərhələlərdəki finallarda iştirak edə bilər.
- Komanda yarışlarının finalından uzaqlaşdırılma o deməkdir ki, həmin gimnastlar üçün gələcəkdə komanda birinciliyində iştirak üçün nəticələr yoxdur və komanda finalının nəticələri yenidən hesablanmalıdır, lakin gimnast finala daxil olduğu təqdirdə, digər mərhələlərdəki finallarda iştirak edə bilər.
- Yarışdan uzaqlaşdırma dopinqlə əlaqədar olan bütün pozuntular zamanı tətbiq edilir. Əgər dopinqdən istifadə yarışlardan sonra aşkarlanar və sübuta yetirilərsə, yarışda tutulmuş yerlərin ardıcılığı sonradan dəyişdiriləcəkdir (postfaktum).